

PISANII SÂNGEORZENE

- SPIRITUALITATE, ISTORIE ȘI TRADIȚIE -

Suvenir de la Sănătorescu romanescu

1906
11.8
Salutar de la băile Sănătorescu
subiu. Petrec bine de aici
peste la mehandia. Salutar
de la Sănătorescu și lui Doina
de la Sănătorescu

ANUL XI, NR. 6(118), IUNIE 2022

Oláhventgyőr gy., 1913. VII/21.
Hidacs m. leg. gyűjty -
Füldő

PISANII SÂNGEORZENE

- Spiritualitate, Istorie și Tradiție -

Carte poștală florală *Art Nouveau* cu două imagini:

Scaltele Reci și Calde și Hotelul „Hebe”

Carte poștală editată de N. D. Miloșescu după fotografiile lui Iuliu Moisil și I. Popescu.

Necirculată, anterioară anului 1906 (circa 1902).

ANUL XI, NR. 6(118), IUNIE 2022

PISANII SÂNGEORZENE

Revistă de spiritualitate, istorie și tradiție locală

Fondatori: profesor FLORIN HODOROGA
teolog ALEXANDRU DĂRĂBAN

Consultant științific: Dr. Mirela Popa-Andrei, cercetător științific II, Institutul de Istorie
„George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române
Colaboratori permanenți: Dr. Elisabeta Scurtu, Preot Dr. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu,
Dr. Dorin Dologa, Icu Crăciun, Florin Hodoroga

Editor și redactor responsabil: Alexandru Dărăban

Tehnoredactare: Alexandru Dărăban

REDACȚIA: Casa de Cultură Sângeorz-Băi, str. Republicii nr.33,
jud. Bistrița-Năsăud; E-mail: florin.hodoroga@gmail.com
Jucu, str. Jucu-Herghelie nr. 67, jud. Cluj
aldaraban57@gmail.com

Revista poate fi citită pe rețeaua de internet la adresele:

<http://pisaniisangeorzene.assbn.ro/ps2019.html>

<http://en.calameo.com/accounts/3280504>

COPERTA 1: Izvorul Tămăduirii nr. 1 și 2; Carte poștală circulantă 11. 08.1901.

COPERTA 2: Grup de țărani în straie de sărbătoare în fața
Magazinului Universal Karacsonyi Andras;

Fotografie carte poștală circulantă (datată) 21.06.1913.

COPERTA 3: Vila directorului stațiunii;

Carte poștală editată de „Ilustrația” Gherla în 1943, necirculantă

COPERTA 4: Vedere cu Izvorul nr. 1 cu Pavilionul de Muzică;

Carte poștală editată de Librăria „Flacăra” Năsăud, necirculantă.

- Toate fotografiile de pe cel patru coperte și cea de la pagina 3 fac parte
din colecția Cornel Rusan -

Fotografiile din acest număr provin din cadrul Serviciului Județean al Arhivelor Naționale
Bistrița-Năsăud (colecția fotografii), Facebook (Vicariatul greco-catolic Năsăud), Centrul
Cultural „Justin Sohorca” Sângeorz-Băi, colecția personală a artistului Maxim Dumitraș

Cuprins

<u>CUPRINS</u>	5
-----------------------------	---

BISERICĂ, ȘCOALĂ, SOCIETATE

DR. SEBASTIAN STANCA, <i>Asociația foștilor întemnițați și internați în războiul din 1914-1918</i>	6
*** <i>Aspecte de la Băi</i>	8
*** <i>Sângeorz-Băi-ul Năsăudului</i>	10
DORIN DOLOGA, <i>Aspecte privind localitățile Sângeorz-Băi și Teaca. Situație comparativă</i>	12
ALEXANDRU DĂRĂBAN, <i>Un puternic incendiu în Sângeorz-Băi în anul 1939</i>	15

DIN GRANIȚĂ

DR. ELISABETA SCURTU, <i>Famiile de preoți din Țara Năsăudului. Familia Avacom din Telciu</i>	17
ALEXANDRU DĂRĂBAN, <i>Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la primul Război Mondial</i>	19
DĂNUȚ POENARU, <i>Comuna Coșna în conflictul de hotar cu bistrițenii</i>	56

VARIA

ICU CRĂCIUN, <i>Tudor Arghezi și Liviu Rebreanu despre Regele Carol al II-lea</i>	64
---	----

BISERICĂ, ȘCOALĂ SOCIETATE

ASOCIAȚIA FOȘTILOR ÎNTEMNIȚAȚI ȘI INTERNAȚI ÎN RĂZBOIUL DIN 1914-1918

DR. SEBASTIAN STANCA

Ideea convocării unei adunări a foștilor întemnițați și internați din Ardeal în timpul războiului pentru întregirea neamului este pe deplin justificată. Subsemnatul fiind unul dintre beneficiarii exilului de la Șopron, în urma grației stăpânirii de la Budapesta și inițiatorilor organizării acestor mucenici ai ideii naționale, încă de acum 20 ani, țin să arăt celor chemați ce s-a lucrat pentru asociația noastră până astăzi.

După întoarcerea din exilul de la Șopron și înfăptuirea unității noastre naționale am făcut un apel către toți preoții căzuți în aceeași osândă, având în vedere că ei au dat cel mai mare contingent de intelectuali români deținuți. au răspuns 252 preoți și 19 preotese, iar calvarul lor l-am fixat în cartea „Contribuția preoțimii române din Ardeal la războiul pentru întregirea neamului”, apărută în 1925.

Sesizat și de alți tovarăși de suferință din afară de cadrele preoțimii, am continuat cu adunarea materialului documentar pentru toți. sporind an de an adeziunile în număr tot mai mare am ajuns ca în 26 mai 1929 să se țină un congres al foștilor întemnițați și internați în Cluj, la care au luat parte delegați din toate județele ardelenesti. Congresul, sub prezidiul preotului Emil Marcu din Tic, acum răposat, având ca secretar pe d-l dr. P. Fărcaș, avocat în Cluj, a dezbătut un proiect de statute și a hotărât să facă intervenție la forurile statului pentru asimilarea noastră cu I.O.V., să ceară despăgubiri pentru pagubele avute, eventuale împrumutări prin reforma agrară, brevete speciale pentru meseriași și industriași. congresul a ales un comitet constator din 14 membri, iar de președinte al asociației pe d-l dr. Laurențiu Oanea, avocat în București.

În ședința comitetului din 16 iunie 1929 s-au alcătuit apoi 16 comitete județene care, ulterior, aproape toate s-au și constituit și au început să activeze.

În același timp s-a constituit, separat, la Brașov asociația similară „Martirii neamului” sub președinția d-lui avocat dr. Spiridon Boita.

În toamna anului 1929 secretarul asociației noastre, d-l dr. P. Fărcaș, a înaintat la Tribunalul din Cluj statutele Asociației. Acesta le restituie pentru completare. După împlinirea formelor convenite, președintele d-l dr. Laurențiu Oanea prezintă statutele Ministerului de Interne care, sub nr. 6007 din 8 aprilie 1930, le aprobă și le publică în Monitorul Oficial nr. 81 din 1930, îndrumând Directoratului din Cluj să dea avizul personalității juridice.

DR. SEBASTIAN STANCA

Președintele Asociației, absorbit de alte preocupări, nu s-a mai putut interesa de Asociație. Subsemnatul, pe cont propriu, am făcut în 1932 un nou apel la toți foștii internați, iar în 25 noiembrie 1932 am înaintat un memoriu Majestății Sale Regelui și altul Ministerului de Agricultură.

Ministerul răspunde în 16 ianuarie 1933 cu nr. 7410 că aprobă cererea noastră pentru împrumut și cere date precise și individuale pentru fiecare. Iar de la Curtea Regală ni s-au cerut lămuriri mai detaliate.

Pentru a avea un material documentar complet și precis, am lansat la 1 ianuarie 1935 un nou apel pentru strângerea acestor date.

Între timp, la repetatele intervenții, a votat guvernul averescan, la stăruințele răposatului Octavian Goga și în ajunul plecării sale de la guvern, pentru 23 de foști deținuți, despăgubiri de câte 100.000 lei, pentru alți 50 câte 50.000 și pentru un număr mai mare câte 20.000 și 10.000 lei. Plecând însă de la putere, aceste despăgubiri n-au mai putut fi încasate de cei interesați, afară de câțiva puțini care prinseră de veste din bună vreme de plecarea guvernului.

Până în 1936 au răspuns în total 1870 de foști internați și întemnițați. alți 390 erau deja trecuți din viață. din actele lor s-a constatat că au fost deținuți, închiși și exilați 399 preoți, 87 învățători, 7 militari, 10 medici, 29 notari, 70 funcționari, 2 farmaciști, 6 ingineri, 48 meseriași, 27 avocați, 860 țărani, 85 doamne, 136 țărânci și 24 copii.

Au fost osândiți la moarte 17, au murit în închisoare și în exil 20, au fost spânzurați în Cluj 7, au fost osândiți 176 la 244 ani 10 luni și 24 zile închisoare, uciși în diferite părți ale țării 264.

Având aceste date, am făcut în martie 1937 un nou memoriu adresat Majestății Sale Regelui, anexând și tablourile cuvenite. Casa Majestății Sale răspunde în 19 aprilie 1937 nr. 490 că a transpus memoriul spre soluționare la președinția Consiliului de Miniștri, iar aceasta răspunde în 14 mai 1937 nr. 669 că a transpus dosarul la Ministerul Afacerilor Străine.

Intervenind în chestiunea aceasta pe cale particulară ni s-a răspuns că având problema aceasta și o latură de natură externă, ea comportă o soluționare la un timp mai oportun.

Aici s-a oprit toată chestiunea aceasta și aici stă și astăzi. Întreg materialul este în posesia subsemnatului și stă la dispoziția Asociației.

Poate a sosit acum momentul oportun în situația de astăzi, radical schimbată și, de aceea, ar fi cazul ca să se reia firul întrerupt și d-l președinte să convoace o nouă adunare la Cluj sau la Brașov, unde sunt cei mai mulți interesați, în speranța că, totuși, după 20 de ani, cei rămași în viață să se bucure de o recompensă într-o formă oarecare drept recunoștință din partea statului pentru sacrificiile mari aduse de dânșii pe altarul idealului întregirii noastre naționale¹.

¹ *Tribuna*, Cluj, Anul II, 1939, nr. 35, p. 3.

ASPECTE DE LA BĂI

Hebe, zeița apelor, tronează delicată, în haina albă și diafană, deasupra celor cinci izvoare de apă miraculoasă, suprapuse unul altuia, fiecare cu însușiri specifice și diferențiate, în Valea Borcutului de la Sângeorz. Sub protecția ei, izvoarele varsă cu o munificență excesivă belșugul apelor vindecătoare. Și, din această bogăție uriașă de elemente tămăduitoare, abia o părticică se utilizează cu mare zgârcenie și precauțiune de bolnavii care caută leac de vindecare suferințelor împietrite în organism. Restul de mii și milioane de kilograme, care izbucnește din stâncă fără încetare zi și noapte, curge pe alătura, pe sub pașii trecătorilor, peste bălării și peste pietrișul drumului și se varsă fără nici un folos în pâraul satului, ca să piară fără urme în valurile Someșului. Iar când stai pe o piatră solitară privind nostalgic la această risipă de dar dumnezeiesc, șoapta apei parcă te mustră, că nu se găsește omul care să prindă toată dărnicia aceasta măreață a naturii în palmele sale și să o dăruiască întregă omenirii suferinde.

Sunt oameni care au colindat stațiuni balneare cu renume mondial, fără să afle mult dorită și căutată vindecare și, veniți aici, în scurtă vreme se reîntorc refăcuți și tămăduiți. Dumnezeu parcă a spus aici „caută și vei afla, bate și ți se va deschide”. Darurile lui sunt atât de bogate încât omul nu-i poate fi îndeajuns de recunoscător.

Dar tot acest om, veșnic preocupat de îngustimea unor interese egoiste, nu-și dă silința să utilizeze după cuviință toată bogăția imensă a binefacerilor lui Dumnezeu pentru binele obștesc. De zeci de ani, stațiunea aceasta, se menține în rigiditatea unei tradiții anacronice care nu admite condițiile progresului. Adevărat, că vilele somptuoase îi dau un aspect de civilizație, ele fac însă un contrast izbitor cu aspectul de bălci sărăcăcios care se tolerează zi de zi în centrul stațiunii. Pasul trecătorului se împiedică pe potecile așa numitului parc de tarabele murdare, înfiripate din câteva scânduri hodorogite, unde negustorul ambulant, cu mâinile soioase, îți oferă bilete de noroc sau zurgălaie, muzicuțe și alte nimicuri de bălci, cu prețuri ridicate, pe frânghii trase de la brad la brad se umflă în bătaia vântului iile și fotele țărănești, expuse spre vânzare publică. În altă parte bat băieții și soldații cu mingile tinichele sparte pentru un câștig de câțiva lei, iar într-o covată murdară cu apă și mai murdară înoată speriate câteva rațe cărora, același public, se trudește să le arunce în cap un cerc de metal, ca să le prindă și să-și facă rost de o bună gustare pentru masa de seara.

Pajiștile sunt bătătorite de aceiași viță de negustoresele pistruiate, care le-au cotropit cu covoare fără gust, cu țesături și cusături, alături de țărăncile care îți îmbie bastoane și alte unelte rudimentare de lemn. Nu lipsesc nici negustoresele de zmeură, pui, ouă și alte trebuințe casnice și olarii cu vasele de lut smălțuite. Și toate acestea chiar în centrul stațiunii, deformându-o și transformându-o într-un bălci dintr-un oarecare târgușor rătăcit prin munți.

Cu adevărat spunea cineva, că de la Odobescu, care a trecut pe vremuri pe aici, singurul progres constă în faptul că astăzi poți ajunge la Sângeorz cu trenul, nu cu căruța cu

ASPECTE DE LA BĂI

cai sau cu carul cu boi, ca atunci. Totuși, ceva s-a făcut în ultimii zece ani. Abstrăgând de la vilele frumoase care îți oferă un confort modern, grija medicilor balneari a izbutit să pună la dispoziția oaspeților camere curate și prietenoase și destul de ieftine, chiar și în casele țărănilor.

Igiena a intrat și în conștiința acestor țărani, cu foarte puține excepții, nu din vina lor, ci a unor oaspeți căftănoși de pe alte meleaguri, certați cu buna rânduială a ordinii și curățeniei.

Și aceasta este un progres demn de remarcat.

Sângeorgiul are nevoie de „un om”. Dar un om cu vederi largi, cu perspective de viitor, hotărât și energic, care să curețe cu curaj rugina trecutului rudimentar și să ridice această stațiune la renume mondial, ceea ce se poate și trebuie să se facă, fără prea multă cheltuială, dar cu spirit de inițiative practice, pentru că darul lui Dumnezeu este aici mai îmbelșugat ca oriunde. Iar comuna, care se cramponează în tradițiile vremurilor de primitivă umilință, ar avea beneficii uriașe pe urma apelor ei miraculoase¹.

Izvorul Tămăduirii - nr.1 și 2

Fotografie – carte poștală circulantă în 18.04.1903.

- Colecția Cornel Rusan -

¹ *Tribuna*, Cluj, Anul II, 1939, nr. 168, p. 2 (articolul este semnat de St. Anca).

SÂNGEORZ-BĂI-UL NĂSĂUDULUI

Faima stațiunii balneo-climaterice Sângeorz-Băi din Ținutul Năsăudului a trecut de mult granițele hotarelor noastre.

Ea era cunoscută încă de la începutul veacului trecut, când ofițerii din cel de al doilea regiment pedestru valah nu mai mergeau să-și petreacă vara în sânul aristocrației ungurești, instalată comod la băile din apropiere ale Anieșului (cătun al comunei Maieru).

Aceștia, pentru a ridica stațiunea, ordonaseră să se trimită muncitori din fiecare sat. Și ei au muncit ani de-a rândul pe valea „borcutului” pentru tihna domnilor. Nu bănuiau, desigur, că acolo unde duceau lemne, pietre și nisip, peste vremi se va ridica un „Karlsbad al României”, acolo în tăcerea Munților Rodnei.

Nenorocirea făcu să izbucnească un incendiu cumplit la Anieș, distrugând toate instalațiile și alungând, poate pentru totdeauna, vizitatorii. Aceasta a fost prin anii 1850-1855. De atunci Anieșul a rămas simplu cătun în care acum hărniceste dascălul Sima.

Cum în orice rău există și un bine, așa și incendiul, binecuvântat azi de sângeorzeni, a adus ridicarea în mod vertiginos a stațiunii vecine.

De atunci, cu fiecare an, satul de țărani îndărătnici, veșnic în conflict cu autoritatea, Sângeorzul, și-a ridicat câte o nouă vilă. Înainte de război, când Odobescu și Coșbuc visau pe aleile aceluiși parc, Sângeorzul românesc, cum era numit, era un loc de întâlnire a întregii intelectualități ardelen. Studenții cântau în voie „Deșteaptă-te Române”, trupa lui Zaharia Bârsan reprezenta piese „șovine”, iar profesorii Năsăudului, în frunte cu Păcurar, Șotropa, Haliță și alții, puteau să „completeze” în tihnă. Oricât de strașnic era prim-pretorul de la Rodna, românul renegat Hojda, glasul sângelui îi poruncea să mai închidă ochii.

Venea la aceste „conveniri ale inteligenței” și popa Gherasim Domide, cel condamnat în procesul Memorandului, ba a luat parte de câteva ori și popa Lucaciu care voia chiar să păstorească în târgul Rodna.

Așa s-a format în Sângeorz-Băi suflet și vrere românească.

Azi, Sângeorzul a rămas același loc de întâlnire al elitei ardelen.

Fără a fi sat, dar fără a avea pretenția unui oraș, oricât de mic ar fi, Sângeorzul se înscrie în rândul celor mai de seamă stațiuni românești.

Bărbații ieșiți din acea comună, între care trebuie menționat în loc de frunte pe dr. Laurențiu Oanea, au făcut ca stațiunea să ia un nebănuit avânt. Străzi, pavaje, regulări al cursului apei, renovări la băi și în parc, toate sunt fapte care rămân, care vorbesc.

La acestea se adaugă, apoi, munca ce o depun actualii conducători ai băilor, în frunte cu domnia N. Amărăscu – primarul comunei, prof. Emil Mărcușiu, dr. Chițiu, dr. Oana – medic de circumscripție, ajutoarați de tinerii Șirlincan Flore, I. Marica, etc.

Cu entuziasmul și dragostea ce numai un localnic o înțelege, aceștia ostenesc, fără preget, pentru ridicarea stațiunii și tihna vizitatorilor. Cu altă ocazie vom scrie și despre acestea.

Puterea terapeutică

Apele minerale cloruro-sodice, bicarbonate „Hebe” din Sângeorz-Băi sunt cele mai ra-

SÂNGEORZ-BĂI-UL NĂSĂUDULUI

dioactive din România, similare ca acțiune cu apele din Vichy și Karlsbad. În urma cercetărilor clinice și experimentale, sunt indicate în toate bolile stomacului, dispepsii primitive și secundare, hiper-hipostenice, hiperclorhidrii și achilii gastrice, gastrite cronice și ulcere gastro-duodenale, în boli intestinale (colite, constipații), în boli ale ficatului, congestii scleroze, ciroze la început, în convalescențe după hepatite, ictere, în litiază biliară și colecistite cronice, diabet, guta cronică, uricemii, litiază renală și în toate manifestările anafilactice.

Apa „Hebe” este o excelentă apă de masă.

Vizitatorii

Dintre vizitatorii sosiți până acum, amintim pe: prof. Voitești – București, prof. Grigoriu – Cluj, d-na și d-l I. Dobrescu – Cluj, d-na prof. Natalia Ionescu – București, d-l și d-na prof. dr. Valer Moldovan, d-na dr. Aurelia Doboși – Halmeu, d-na și d-l ing. Haber – Oradea, ing. Calihman L. – Cernăuți, ing. Irimescu – Reșița, protopop C. Lazar – Gurahonț, ing. Gh. Lupșa – Arad, d-na prof. dr. Șanta – Dej, cpt. Teocu – Sf. Gheorghe, farmacist Mughîștain – Iași, d-na prof. V. Pârvulescu – Cluj, d-na și d-l prof. Andreescu – Timișoara, d-na col. Andone – București, d-na col. Popovici – Abrud, prof. Partenie I. Trofin – Chișinău, dr. L. Balaș - Bistrița, d-na și d-l cpt. Doiu – București, d-na prof. Bozga – Cluj, avocat Altărescu Miron – Botoșani, Ana Dol – Orăștie, Eugenia E. Silberman – Oradea, Elena Săvulescu – Năsăud, Bănuț Sanda – București, Leonte Dumitru – București, d-na și d-l Bogdan Nicolae – Timișoara, Hlociaru Gheorghe, preot – Suceava, Eva Pașcău, învățătoare – Suceava, Fulger David, funcționar – Cluj, Schul Edmund – Turda, Gârbu Ștefan, funcționar – Cernăuți, Ioan Mogot – Caraș, Telcean Dumitru – Năsăud, Fotia Maria – Cluj, Teofil Șotropa – Bistrița, d-na și d-l Gh. Ist. Daniel – Bistrița, Hort Abraham – Cernăuți, dr. Fitscbach – Cernăuți, dr. Bruchental – Cernăuți, Ternovsky M. – Cetatea Albă, Duțescu Matilda – Satu Mare, Zamfira Populuschi – Dorohoi, Rozalia Carmiol – Arad, Ana Bacicea – Timișoara, Marcu Gheorghe – Covasna, Jungheer Martin – Târgu Mureș, Eliza Nicolaide – București, Sara Adler – Ierusalim, d-na și d-l Gherman I. – Sebeș, Colmar I. – Turda, Ilie Olaru – Sibiu, Ana Coc – Timișoara, d-na și d-l Lenard – Turda, farmacist Radu Duțescu – Călărași, Moldovan Alexandru – Reghin, Serena Fodor – Oradea, Feld Lazar – Sălaj, Maria Gal – Târgu Secuiesc, Sandor Adalbert – Cluj, cpt. Aurel Bota – Timișoara, Ecaterina Doslea – Cugir, d-na și d-l Farcaș Ludovic – Oradea, Lia Suciu – Cluj, văduva Baca Maria – Loma, Eufemia Sica – Abrud, Eugenia Trifa – Alba, Gheorghe Negură – Cernăuți, Razu Elena – Cernăuți, Russu Maria – Cernăuți, Szabo Armin – Oradea, d-na și d-l Miclea Ioana – Cluj, Halescu Ana – București, Urzeu Elisabeta – Cluj, Cristov Ana – Cluj, Iacob Augustin – Timișoara, Halescu Vasile – București, Pascal Sorlot – Cluj, Dionisiu Cristov – Cluj, Bace Ludovic – Oradea, d-na și d-l Soner Ioan – Suceava, Ana Radu – Petroșani, d-na și d-l Teodor Droia – Arad, Gherbo Vetter R. – Lăpușna, Cornel Micluța - Arad, Potlojan Slioana – Cetatea Albă, Elena Robert – Cluj, Turcan Eugen – Cluj, Crișan Palagia – Tiha Bârgăului, etc¹.

¹ *Tribuna*, Cluj, Anul II, 1939, nr. 152, p. 4. Articolul este semnat cu pseudonimul „ebm”. Cred că semnatarul este Emil Boșca-Mălin.

ASPECTE PRIVIND LOCALITĂȚILE SÂNGEORZ-BĂI ȘI TEACA ÎN ANUL 1900. SITUAȚIE COMPARATIVĂ

Dorin Dologa

Pentru a înțelege mai bine care era nivelul la care ajunsese localitatea Sângeorz-Băi în anul 1900, aceasta a fost comparată cu o localitate relativ similară și anume Teaca. Cele două localități erau relativ apropiate ca și mărime. Localitatea Sângeorz-Băi era una românească, aflată într-o zonă de munte, în timp ce localitatea Teaca era una săsească, situată în zona de câmpie.

În anul 1900 localitatea Sângeorz-Băi avea o suprafață de 28.459 iugăre, iar localitatea Teaca o suprafață de 7.909 iugăre¹. Suprafața totală a localității Sângeorz-Băi era mult mai mare decât cea a localității Teaca, însă cele mai importante suprafețe agricole, cele arabile, erau de două ori mai mari în cazul localității Teaca față de localitatea Sângeorz-Băi. Odată cu colonizarea Transilvaniei, maghiarii și sașii au ocupat zonele mai fertile, de câmpie, românii fiind forțați să se retragă spre zonele de deal și munte. Astfel, românii au fost nevoiți să valorifice zonele deluroase și montane, mai puțin fertile.

În ceea ce privește populația, în anul 1900 în localitatea Sângeorz-Băi trăiau 3.320 de oameni, iar în localitatea Teaca 2.554 de oameni². Populația localității Sângeorz-Băi era mai mare decât cea a localității Teaca, însă importanța economică a localității Teaca, unde se aflau terenuri agricole mai fertile și un număr mai mare de meșteșugari și comercianți era mai ridicată decât cea a localității Sângeorz-Băi.

În ceea ce privește categoriile de vârstă a populației, cea mai importantă era cea cuprinsă între 20 și 60 de ani, deoarece aceasta alcătuiă grupa activă a populației, cea care desfășura activități lucrative. Dintre cei 3.320 de locuitori care alcătuiău populația localității Sângeorz-Băi un număr de 1.520 locuitori aveau vârsta cuprinsă între 20 și 59 de ani (45,78 % din totalul populației), iar dintre cei 2.554 locuitori care formau populația localității Teaca 1.215 locuitori aveau vârsta cuprinsă între 20 și 59 de ani (47,57 % din totalul populației)³.

O altă categorie de vârstă o alcătuiău cea de peste 60 de ani, care era formată din 298 locuitori (8,97 % din totalul populației) în cazul localității Sângeorz-Băi și de 236 locuitori (9,24 % din totalul populației) în cazul localității Teaca⁴. Condițiile grele de trai, hrana insuficientă, lipsa asistenței medicale, igiena precară, făceau ca durata de viață a locuitorilor să nu fie foarte mare. Această durată mai redusă de viață era dată în cazul localității Teaca de către români. Sașii și maghiarii aveau un standard de viață superior față de cel al românilor.

În ceea ce privește naționalitatea, în anul 1900 un număr de 3.222 persoane din localitatea Sângeorz-Băi erau români (97,04 % din totalul populației), 53 erau germani (1,59 %

¹ *A Magyar Korona országainak 1900. évi népszámlálása. I. r. A népesség általános leírása községenkint*, Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal (szerk. és kiad.), Magyar statisztikai közlemények, Ú. S. I. köt., Budapest, 1902, VI, pp. 382, 420.

² *Ibidem*, pp. 382, 420.

³ *Ibidem*, pp. 382, 420.

⁴ *Ibidem*, pp. 382, 420.

DORIN DOLOGA

din totalul populației), 43 erau maghiari (1,29 % din totalul populației), iar 2 erau ruteni (0,06 % din totalul populației). În ceea ce privește religia, 3.125 locuitori erau greco-catolici (94,12 % din totalul populației), 148 erau de religie israelită (4,45 % din totalul populației), 23 erau romano-catolici (0,69 % din totalul populației), 10 evanghelici reformați (0,30 % din totalul populației), 9 ortodocși (0,27 % din totalul populației), iar 4 evanghelici augustani (0,12 % din totalul populației)¹.

În cazul localității Teaca un număr de 1.179 locuitori erau germani (46,16 % din totalul populației), 596 erau maghiari (23,33 % din totalul populației), 586 erau români (22,94 % din totalul populației), iar 193 erau de altă naționalitate (7,55 % din totalul populației). În ceea ce privește religia, 1.088 locuitori erau evanghelici augustani (42,59 % din totalul populației), 567 erau greco-catolici (22,20 % din totalul populației), 461 erau romano-catolici (18,05 % din totalul populației), 299 erau evanghelici reformați (91,70 % din totalul populației), 117 erau izraeliți (4,58 % din totalul populației), 16 erau ortodocși (0,62 % din totalul populației), iar 6 erau unitarieni (0,23 % din totalul populației)².

Deși în localitatea Sângeorz-Băi românii alcătuiau din punct de vedere numeric majoritatea populației, iar în localitatea Teaca aveau o pondere însemnată, formând aproape un sfert din totalul populației, rolul lor economic era mai redus. Atât în localitatea Sângeorz-Băi cât și în localitatea Teaca românii erau în marea lor majoritate țărani, în timp ce evreii, germanii și maghiarii erau meseriași, comercianți, jandarmi sau funcționari. Viața economică din ambele localități era controlată de acești alogeni.

În ceea ce privește nivelul de școlarizare, în anul 1900 un număr de 1.240 de locuitori din localitatea Sângeorz-Băi știau citi și scrie (43,53 % din populația cu vârsta mai mare de 6 ani). Un număr de 127 de locuitori erau vorbitori de limbă maghiară (3,82 % din totalul populației)³.

În același an, 1900, un număr de 1.211 locuitori din localitatea Teaca știau citi și scrie (54,23 % din populația cu vârsta mai mare de 6 ani), iar 1.314 locuitori erau vorbitori de limbă maghiară (51,44 % din totalul populației)⁴.

Nivelul de școlarizare a populației din localitatea Teaca era mai ridicat decât a celei din localitatea Sângeorz-Băi. Acest lucru se datorează locuitorilor germani și maghiari, a căror școli aveau o vechime mai mare decât cele ale locuitorilor români. Populația săsească, adoptând Reforma religioasă, pastorii lor s-au ocupat și cu învățarea de carte a copiilor. Astfel, în localitatea Teaca s-a înființat o școală confesională⁵. Cea mai veche școală din localitatea Sângeorz-Băi, cea trivială, începe să funcționeze aici în anul 1816, când a fost mutată de la Maieru la Sângeorz-Băi. Între învățământul săsesc și cel românesc exista un decalaj considerabil. Trebuie remarcat rolul deosebit al greco-catolicismului în înființarea și dezvoltarea învățământului românesc din această zonă. Între dezvoltarea culturală, cea economică și politică există o strânsă legătură. În absența școlii oamenii nu înțeleg fenomenul economic și pe cel politic.

¹ *Ibidem*, p. 383.

² *Ibidem*, p. 421.

³ *Ibidem*, p. 383.

⁴ *Ibidem*, p. 421.

⁵ Alexandru Nistor, Ioan Mureșan, Ion Rusu Sărățeanu, Ioan Viraj, *Îndrumător în Arhivele Statului. Județul Bistrița-Năsăud*, București, 1988, p. 314.

ASPECTE PRIVIND LOCALITĂȚILE SÂNGEORZ-BĂI ȘI TEACA ÎN ANUL 1900. SITUAȚIE COMPARATIVĂ

În ceea ce privește vorbitorii de limbă maghiară, aceștia erau cu mult mai numeroși la Teaca, unde circa jumătate din populație vorbea această limbă, față de localitatea Sângeorz-Băi, unde numărul lor era nesemnificativ. O parte însemnată din populația germană de la Teaca cunoștea și limba maghiară.

În ceea ce privește locuințele, în anul 1900 la Sângeorz-Băi existau 748 de case. Dintre acestea 45 de case erau construite din piatră sau cărămidă (6,01 % din totalul caselor), iar 703 erau construite din lemn (93,98 % din totalul caselor). Din cele 748 de case, 632 erau acoperite cu șindrilă (84,49 % din totalul caselor), iar 116 case erau acoperite cu paie sau stuf (15,50 % din totalul caselor)¹.

În ceea ce privește localitatea Teaca, aici existau în același an un număr de 478 de case. Dintre acestea 178 erau construite din piatră sau cărămidă (37,23 % din totalul caselor), iar 300 din lemn (62,76 % din totalul caselor). Dintre cele 478 de case, un număr de 327 case erau acoperite cu țiglă sau ardezie (68,41 % din totalul caselor), 115 erau acoperite cu șindrilă (24,05 % din totalul caselor), iar 36 case erau acoperite cu paie sau stuf (7,53 % din totalul caselor)².

Majoritatea caselor din localitatea Sângeorz-Băi erau construite din lemn, pentru că acesta era un material care aici se afla din abundență. În schimb, în localitatea Teaca lemnul era un material scump, astfel că numărul locuințelor confecționate din piatră sau cărămidă era mai ridicat.

Comparând cele două localități, Sângeorz-Băi și Teaca, constatăm o rămânere în urmă în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială a localității Sângeorz-Băi. Dacă în ceea ce privește dezvoltarea culturală diferențele nu erau foarte mari, în ceea ce privește nivelul de dezvoltare economică, acesta era mult mai ridicat în cazul localității Teaca față de localitatea Sângeorz-Băi. Locuitorii sași, evrei și maghiari erau meseriași și comercianți, în timp ce românii erau în marea lor majoritate țărani. Meseriașii și comercianții aveau posibilitatea să obțină venituri mai mari decât țărani, care trăiau strict din ceea ce puteau produce în gospodăria proprie. Terenurile agricole din localitatea Sângeorz-Băi erau mai reduse și aveau o productivitate mai scăzută față de cele din localitatea Teaca. Faptul că localitatea Teaca avea un nivel de dezvoltare economică mai mare decât a localității Sângeorz-Băi este ilustrat și de faptul că în conscripția fiscală din 1720-1721 și în recensământul din anul 1785 localitatea Teaca este denumită târg sau opid³, în timp ce la Sângeorz-Băi târgul s-a înființat abia în anul 1898.

Decalajele de dezvoltare, create în lunga perioadă în care românii au fost supuși unui regim de asuprire națională nu pot fi recuperate pe parcursul câtorva ani sau chiar zeci de ani. Etapele istorice nu pot fi sărite, așa cum s-a crezut în timpul perioadei comuniste. Ele trebuie să fie parcurse pe rând, doar astfel putându-se ajunge la o dezvoltare durabilă.

¹ *A Magyar Korona országainak 1900. évi népszámlálása. I. r. A népesség általános leírása községenkint*, Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal (szerk. és kiad.), Magyar statisztikai közlemények, Ú. S. 1. köt., Budapest, 1902, VI, p. 383.

² *Ibidem*, p. 421.

³ Alexandru Nistor, Ioan Mureșan, Ion Rusu Sărățeanu, Ioan Viraj, *op. cit.*, p. 134.

UN PUTERNIC INCENDIU ÎN SÂNGEORZ-BĂI ÎN ANUL 1939

ALEXANDRU DĂRĂBAN

Într-o zi de marți 15 august 1939, între orele 1 și 2 după amiază, a avut loc un incendiu puternic în stațiunea Sângeorz-Băi, județul Năsăud. Acel puternic incendiu a mistuit un număr de 17 case, printre care Postul de Jandarmi, Primăria și Percepția. Focul a fost alimentat de un vânt puternic, neputând fi localizat până la sosirea pompierilor din Bistrița și din Năsăud. Până la sosirea pompierilor operațiile de stingere au fost întreprinse de jandarmi, populație și de numeroși vizitatori. O altă cauză privind întinderea cu repeziciune a focului a fost lipsa apei în stațiune.

La fața locului au sosit autoritățile care, împreună cu comandantul Legiunii de Jandarmi, au declanșat ancheta privind stabilirea cauzelor sinistrului.

Incendiul a produs panică printre numeroșii vizitatori aflați în stațiune¹.

Focul s-a declanșat în spatele primăriei vechi, la casa văduvei unui medic colonel, din focul de bucătărie liberă. Focul fiind lângă peretele primăriei, s-a aprins primăria veche. Până când să poată fi de față pompierii, focul a străbătut o distanță de circa 60 metri, aprinzând primăria nouă. Aceste clădiri fiind construite din lemn, incendiul s-a răspândit cu iuțeală, fiind alimentat și vântul ce bătea destul de tare.

Sosiți la fața locului, pompierii s-au confruntat cu lipsa apei din fântâni, neavând o pompă care să aducă apa de la râul Someșul Mare, la o distanță de 1 km.

Flăcările au năpădit în câteva minute 17 case, după care s-a ajuns la 21 de clădiri, mistuindu-le în întregime în tr-un timp de o oră.

Cele mai eficace echipe care au localizat incendiul au fost echipele Serviciului Social din Valea Vinului, care se aflau într-o excursie la Sângeorz. De asemenea a putut fi localizat cu ajutorul poporului, care deși era sărbătoare au trecut gălețile din mână în mână de la valea cea mică a Borcutului. Bunurile particularilor au fost salvate aproape toate. N-au mai putut fi salvate arhivele percepției locale, magazia de aprovizionare a muzicii batalionului de graniță care cânta la băi și o parte a arhivei primăriei. Pagubele se evaluaseră la câteva milioane de lei. Ancheta își urma cursul².

După cercetările efectuate la fața locului, tristul bilanț s-a soldat cu o pagubă de peste 5 milioane lei. Au ars până-n temelii gospodăriile și avutul următorilor gospodari:

1. Casa d-lui prim-procuror Varduca – Oradea, de la care a început focul.
2. Gospodăria agricultorului Moldovan Ion I. Vasile, cu erezii lui Maxim Moldovan, constând din casă cu 3 camere, 2 grajduri și întreg mobilierul.
3. Casa cu 3 camere a agricultorului Joja Ion a Petrii, cu 2 grajduri, în care a ars un vițel, un cal și căruța primarului din comuna Feldru, haine și mobilier.
4. Casa lui Răzvanță Maxim cu 3 camere, grajduri și mobilierul.

¹ *Tribuna*, Cluj, Anul II, 1939, nr. 187, p. 10.

² *Idem*, nr. 188, p. 3.

ALEXANDRU DĂRĂBAN

5. Gospodăria nouă a agricultorului Ilie Ciocan, casa având 4 camere.
6. Gospodăria agricultorului Strugar Maxim (3 camere, șură, grajd).
7. Lacatăș Vasile I. Ilie: casa nouă cu 4 camere, atelierul de fierărie, anexe, toate rodul unei munci de 25 ani.
8. Casa cu 3 camere a lui Coman Simion.
9. Gospodăria lui Pop Gavril I. Ion.
10. Gospodăria lui Mărcușiu Ion I. Iacob.
11. Gospodăria lui Timoțe Leon I. Alexe.
12. Gospodăria lui Emil Șteopoaie.
13. Avutul lui Albu Ion, paznic la primărie, a cărui soție a avortat de spaimă.
14. De asemenea imobilul lui Mănăstire Dorotei, vizitiul Primăriei.

Din proprietățile Primăriei a ars mai întâi localul Primăriei vechi, cu 8 camere. Aici, într-o cameră era depozitat un vagon de scânduri, proprietatea bisericii; locuințele servitorilor de la Primărie, arhiva veche, etc. Localul era de piatră.

Localul nou al Primăriei avea parterul de piatră, iar etajul de lemn, apoi alte 4 clădiri anexate. În acest local erau birourile Primăriei comunale, Notarului, Perceptorului, Postului de Jandarmi, magazii, inventarul pompierilor. La etaj era instalată muzica și jazzul Regimentului I Grăniceresc nr. 84 din Bistrița, sub conducerea locotenentului Breazu. Tot aici era dormitorul subofițerilor necăsătoriți cu tot cu cazarmamentul lor și ținuta de rigoare, care au ars complet. A mai ars complet suma de 5.000 lei, ridicată pentru aprovizionarea soldaților. Tinerii subofițeri au avut fiecare economii de câte 1.000-2.000 lei care au ars în întregime (suma totală cifrându-se la circa 20.000 lei). Hainele acestora, uniforme, lenjerie, etc. distruse de foc au fost evaluate la circa 200.000 lei. Pagube mai mari a avut plutonierul Topan.

Cu greu și cu mari sacrificii a fost salvată arhiva nouă a Primăriei și banii din casa de fier.

Tot în acest local își avea locuința șeful de post Gheorghe Balița care a ars complet cu mobilierul. Familia i-a rămas doar cu îmbrăcămintea pe care o avea înainte de incendiu, așa cum au rămas și celelalte familii de țărani. Trebuie menționat faptul că în acest local a funcționat pe vremuri Gimnaziul industrial mixt.

Starea satului era jalnică, așteptându-se de la autorități să vină în ajutorul sinistraților¹. Imediat după incendiu, intelectualii locali din Sângeorz-Băi s-au întrunit într-o ședință care s-a ținut la administrația băilor „Hebe”, unde au discutat asupra măsurilor de luat pentru ajutorarea sinistraților. S-a ales un comitet format din dr. Leon Scridon – președinte, preotul greco-catolic Anton Buga și dr. Oana, medic de circumscripție – vicepreședinți, Lupoaiă Maxim – casier, învățătorul pensionar Iustin Sohorca, primarul Amorescu, Astalâș Alexandru, Ionel Alexandru, prof. ing. Buia Alexandru, Sabin Sohorca, notarul Oancea Ionel, secretarul Dărăban Eliseu, sublocotenentul în rezervă Lupoaiă Constantin – membri. S-au întocmit liste de subscripție care au fost distribuite pentru colecte. Până la acea dată se adunase suma de 40.000 lei².

¹ Idem, nr. 189, p. 4.

² Idem, nr. 194, p. 8.

DIN GRANIȚĂ

FAMILII DE PREOȚI DIN ȚARA NĂSĂUDULUI - FAMILIA AVACOM DIN TELCIU -

DR. ELISABETA SCURTU

O analiză amănunțită asupra acestei familii a întreprins și Lucian Valea în opera dedicată poetului George Coșbuc, știindu-se că mama acestuia a fost descendentă a familiei Avacom din Telciu¹.

Primii slujitori sunt amintiți în conscripția din 1733. Popa Dumitru, înscris ca fiind neunit, a fost hirotonit în 1680 de episcopul Varlaam, iar averea sa se rezuma la doar doi boi, două vaci, 40 de oi, un cal și patru porci². A slujit în biserica din loc cu doi dintre fiii săi, Ioan și Vasile. Ioan al popii Dumitru, așa după cum apare menționat, a fost hirotonit de episcopul Dosoftei și a trecut la greco-catolicism în 1733 în timpul episcopului Klein. Locuia împreună cu fiul Alexandru, care era scutit de dări, iar puțina lor avere însuma o vacă și cinci porci³. Fratele său, popa „Vasile al popii Dumitru” a fost și el ordonat de același episcop și acceptat la unire în timpul lui Klein, fiind mai bogat decât fratele său, averea sa constând în doi boi, trei vaci, 40 de oi, doi cai, șapte porci și șase stupi, dar nu avea pământ⁴.

Date despre următorii descendenți sunt prezentate cu ocazia recensământului din 1761, când în documente apar menționați popa Vasile și Avacom al popii Vasile, identificați de autorul amintit ca fiind Vasile al popii Dumitru și fiul său Avacom, tatăl lui Ioan Avacom⁵.

Popa Avacom s-a născut în anul 1726 și a murit în 30 iulie 1808, în vârstă de 82 de ani⁶. Despre fiul său, Ioan Avacom, știm că slujea în aprilie 1812, aceasta fiind data la care s-a semnat în matricolele din Telciu, iar din luna iunie a anului 1831, alături de tatăl său a slujit și Luca. Din anul 1838, după cum se arată într-un ordin al Episcopiei, privind împărțirea veniturilor între preoți, Ioan Avacom a renunțat la parohie în favoarea fiului său Luca, deși între anii 1843 și 1846 s-a mai iscălit în diferite documente. La începutul anului 1846 a intrat în conflict cu vicarul Ioan Marian, care în vizitele efectuate în parohiile Vicariatului a constatat că preoții (adică Avacom și alții) nu împlineau personal ordinele primite, ci le lăsau pe seama dascălilor și a școlarilor⁷.

Ioan Avacom a avut doi copii, o fată Finica și un băiat, Luca, născut în anul 1803⁸.

Luca Avacom s-a căsătorit cu Eudochia Marian din Zagra, cu care a avut trei fete: prima, Feronia, născută în 2 iunie 1820, care s-a măritat în 9 februarie 1842 cu Toader Pupeză¹,

¹Lucian Valea, *Viața lui George Coșbuc*, Limes, 2012, pp. 101-105.

²Virgil Șotropa, *Două tablouri istorico-statistice din anii 1714 și 1733...*, pp. 20-21.

³*Ibidem*.

⁴*Ibidem*.

⁵Lucian Valea, *op.cit.*, p. 102.

⁶ANBN, fond *Colecția registrelor parohiale greco-catolice de stare civilă*, registrul 1342, f. 1.

⁷Buzilă Ștefan, *Documente bisericești*, în AS, nr. 17, Năsăud, 1933, pp. 427-428.

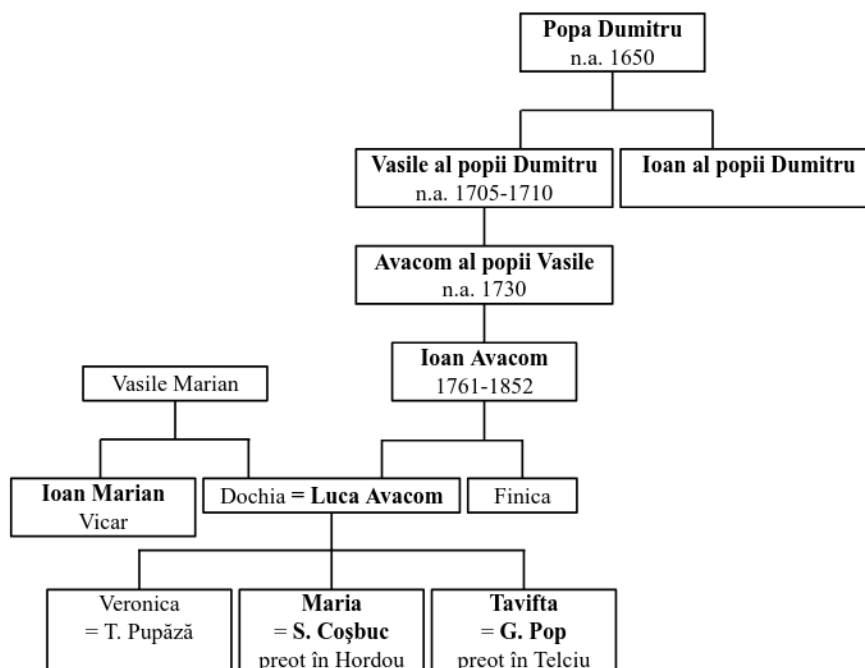
⁸Lucian Valea, *op.cit.*, p. 102.

DR. ELISABETA SCURTU

agricultor din Telciu; Maria, născută în 1827 sau 1828, care s-a căsătorit în 1 septembrie 1843 cu Sebastian Coșbuc. Mireasa avea doar 15 ani, iar pentru căsătoria lor a fost necesară o dispensă (vezi Familia Coșbuc din Hordou). Ultima fată, Tavifta, căsătorită cu Grigore Pop din Feldru, în 3 octombrie 1853² (vezi Familia Pop din Feldru), a rămas mai departe în casa părintească să-și îngrijească tatăl rămas văduv, în 24 august 1841, când preteasa Eudochia Luca Avacom a murit de lingoare³.

Din păcate, într-o scurtă perioadă de timp, Telciul și-a îngropat trei slujitori. În 28 octombrie 1852, după o bătrânețe lungă, preotul Ioan Avacom s-a stins la 91 de ani⁴. În anul următor, în 29 martie, a decedat preotul Toader Miron la vârsta de 70 de ani⁵, iar în 7 septembrie 1854, a murit și fiul popii Ioan, Luca, la 51 de ani suferind de lingoare⁶. Slujba de înmormântare a acestuia din urmă a fost oficiată de vicarul Macedon Pop.

Interesant este că prin căsătorie fetele au primit numele soților lor, astfel, neexistând urmași pe linie bărbătească ce ar fi dus mai departe numele acestei familii, patronimul Avacom s-a stins. Spița acestui neam a fost continuată de urmașii fetelor, prin numele Pupeză, Coșbuc și Pop. Despre descendenții care s-au dedicat slujirii altarului, aparținând acestor familii, am vorbit mai pe larg în istoria familiilor Coșbuc din Hordou și Pop din Feldru.

Schița genealogică a familiei Avacom din Telciu după Lucian Valea,
în *Viața lui George Coșbuc*, Limes, 2012, p. 105.

¹ANBN, fond *Colecția registrelor parohiale greco-catolice de stare civilă*, registrul 1339, ff. 36-37.

²*Ibidem*, ff. 52-53.

³*Ibidem*, registrul 1342, f. 29.

⁴*Ibidem*, f. 39.

⁵*Ibidem*, f. 40.

⁶*Ibidem*, f. 43.

TABLOU NOMINAL

cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

ALEXANDRU DĂRĂBAN

Număr curent	Numele și prenumele	Născut în comuna	Ocupațiunea civilă	Gradul avut la miliție	A fost decorat	A luat parte la mișcări impuse de război			
						Chemat fiind			A fost refugiat
						La partea activă, ca soldat pe front	La partea sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc	Pentru a fi arestat sau internat	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Cira Ioan I. Vasile	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
2	Cira Ioan I. Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
3	Podian Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
4	Găurean Ioan I. Tănasă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
5	Tompa Victor	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
6	Nistor Mihăilă	Năsăud	idem	idem	-	X	-	-	-
7	Ganea Ioan I. George	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
8	Cosmulei Ștefan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
9	Suciu Nicolai I. Toader	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
10	Pop George a Doci	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
11	Hordoan Grigore I. Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
12	Tompa Ioan a Petri	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
13	Tompa Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
14	Tompa Alexandru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

15	Tompa Dumitru	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
16	Hordoan Pavel C.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
17	Cozmuța Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
18	Moldovan Nicolai D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
19	Gaftone Anhidim	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
20	Danciu Vasile T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
21	Suciu George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
22	Cosmuța Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
23	Doce Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
24	Micu George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
25	Micu Manoilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 1						25	-	-	-
26	Cristuțan Grigore	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
27	Ganea Ion I. Sevestian	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
28	Hordoan Ioan I. George	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
29	Covaciu Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
30	Covaciu Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
31	Covaciu Lazar	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
32	Rus George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
33	Rus Ioan I. Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
34	Moldovan Pavel A.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
35	Hordoan George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
36	Hordoan Nicolai D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
37	Hordoan Grigore	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
38	Hordoan Ioan	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
39	Gaftone George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
40	Honciu Carol	idem	Învățător	plutonier	-	X	-	-	-
41	Tompa Pavel Nic.	idem	econom	soldat	-	X	-	-	-
42	Scuturiciu Pavel D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
43	Bichigean George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
44	Olisim Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
45	Bichigean George I. Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
46	Moldovan Tănasă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
47	Blidar Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
48	Pupeză Luca Ilisie	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
49	Todoran Tănasă	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
50	Todoran Ioan I. Tănasă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
51	Ganea Ioan Nic.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
52	Olisim Dumitru	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
53	Vaida Emil	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

54	Hordoan Ștefan	Telciu	econom	sergent	-	X	-	-	-
55	Mocodean Vasile	idem	econom	soldat	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 2						30	-	-	-
56	Mocodean Niculai	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
57	Mocodean Anchidim	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
58	Mocodean Sevestian	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
59	Bota Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
60	Homei Sevestian	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
61	Todericiu Ioan	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
62	Homei David	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
63	Varvari Dumitru	idem	idem	soldat	Bronz	X	-	-	-
64	Varvari Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
65	Ilovan Tănasă	idem	dem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
66	Pop Valeriu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
67	Pop Grigore I. Valer	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
68	Hubel Niculai	idem	idem	caporal	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
69	Homei Niculai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
70	Homei George I. Nic.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
71	Nosodean Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
72	Danciu Niculai D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
73	Buchman Friți	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
74	Rebrișorean Tănasă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
75	Bumbu Petre	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
76	Bart Niculai I. G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
77	Bart Ioan I. G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
78	Griga Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
79	Chiș Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
80	Ilișoi George	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 3						25	-	-	-
81	Orches Ioan	Salva	econom	soldat	-	X	-	-	-
82	Hodoroba Vasile	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
83	Ilieș Niculai I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
84	Ilieș Pavel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
85	Bumbu Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
86	Mutu Ioan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
87	Mutu George	idem	jandarm	sergent	-	X	-	-	-
88	Mutu Niculai	idem	econom	soldat	-	X	-	-	-
89	Mutu Macedon	idem	Finanți	idem	-	X	-	-	-
90	George Podobea	idem	fierar	idem	-	X	-	-	-
91	George Podobea G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

92	Toader Cornea	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
93	Niculai Țanc P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
94	Ioan Giurgean A.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
95	Petre Țanc P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
96	Luca Țanc I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
97	Niculai Homei I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
98	Luca Homei I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
99	George Filip L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
100	George Bart Șt.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
101	Pavel Bart Șt.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
102	Panfir Scuturici	idem	idem	idem	Argint	X	-	-	-
103	Sevestean Pop L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
104	George Danci T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
105	Vasile Danci O.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
106	George Danci V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
107	George Pop I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
108	George Pop P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
109	Hubel Iacob	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
110	Ștefan Cârstea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 4						30	-	-	-
111	Niculai Pop I.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
112	Petre Pop I. I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
113	Ioan Suci G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
114	Sevestean Ganea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
115	Ioan Gilieru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
116	George Botârlă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
117	Niculai Pupeza D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
118	Ioan Bucioacă G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
119	George Bucioacă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
120	George Gagea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
121	Niculai Toderici	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
122	Ioan Tătar I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
123	Niculai Lacatâș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
124	Ioan Filip L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
125	Pop Chelement	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
126	George Vărvăruți	idem	idem	idem	Argint	X	-	-	-
127	Ioan Hordovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
128	Niculai Buriac	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
129	Ioan Buriac R.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
130	Dumitru Buriac	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
131	Luca Arman	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
132	Ioan Moldovan N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
133	George Pop M.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

134	Dumitru Ceuca	Telciu	econom	sergent	Bronz Argint	X	-	-	-
135	George Bondane S.	idem	idem	plutonier	Bronz Argint	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 5						25	-	-	-
136	Luca Hordovan	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
137	Vasile Mititel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
138	Iacob Buriac	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
139	Dumitru Bumbu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
140	George Bumbu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
141	Niculai Purcel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
142	Ioan Luscan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
143	Ioan Bumbu P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
144	Ioan Baranyi	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
145	Ioan Pop M.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
146	Dănilă Petre	idem	fierar	idem	-	X	-	-	-
147	Dumitru Filip	idem	econom	idem	-	X	-	-	-
148	Ioan Moldovan G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
149	Ioan Moldovan I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
150	Sevestean Ganea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
151	Sevestean Sârbu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
152	Luca Gilici	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
153	Dumitru Mititel	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
154	Ioan Telcean D.	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
155	George Lacatăș D.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
156	Ioan Mocodean	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
157	Niculai Lacatăș V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
158	Dumitru Scuturici V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
159	Ioan Crăciun	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
160	Alexandru Ilieș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
161	Mihăilă Olar	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
162	Dumitru Timoce	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
163	Ioan Miron G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
164	Vasile Murgu D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
165	George Nosodean	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 6						30	-	-	-
166	Niculai Homei N.	Telciu	plugar	sergent	Bronz	X	-	-	-
167	Ioan Ionașc	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
168	Ioan Beclenari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
169	Pavel Beclenari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
170	Dumitru Beclenari	idem	idem	idem	-	-	X	-	-
171	George Hondrari	idem	idem	idem	Bronz	X	-	-	-
172	Dumitru Hondrari	idem	idem	caporal	Bronz	X	-	-	-
173	Leuca Chelement	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

174	George Mititel	Telciu	plugar	soldat	-	X	-	-	-
175	Ioan Homei G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
176	Dumitru Telcian I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
177	Ioan Telcian A.	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
178	Dumitru Telcian	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
179	Vasile Telcian	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
180	Ioan Macsin	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
181	Dumitru Telcian I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
182	Ioan Cira	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
183	Dumitru Hornea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
184	George Mutu	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
185	Ioan Mutu G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
186	Niculai Arman	idem	idem	idem	Bronz Argint	X	-	-	-
187	Dumitru Arman	idem	idem	idem	-	-	X	-	-
188	Sevestean Ferchi	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
189	David Țap	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
190	George Lacatăș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 7						23	2	-	-
191	Ioan Țuțuruga	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
192	George Olari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
193	George Bart I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
194	Vasile Mihalca	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
195	Dumitru Rad	idem	idem	caporal	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
196	Alecsa Buciocă	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
197	Ioan Pop D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
198	Niculai Olisim	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
199	Ioan Țanc N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
200	George Gilici	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
201	George Cirilă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
202	Buta Costan	idem	idem	idem	-	-	X	-	-
203	Toader Capră	idem	idem	idem	-	-	X	-	-
204	Grigore Nechiti	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
205	Niculai Isip	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
206	George Moldovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
207	Vasile Moldovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
208	Toader Flore I. G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
209	George Arman	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

210	Ioan Pădure	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
211	Dumitru Moldovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
212	Ilie Ordace	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
213	Niculai Capră	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
214	George Capră	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
215	Vasile Ganea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
216	Mihăilă Ganea I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
217	Ioan Mureșan T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
218	Pavel Tompa	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
219	Nița Tompa	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
220	Niculai Beclenari	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 8						28	2	-	-
221	Dumitru Mărtari	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
222	George Mărtari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
223	Alexandru Pupeza	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
224	Ioan Moisean	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
225	Petre Mureșan M.	idem	idem	idem	Bronz	X	-	-	-
226	Ioan Mureșan M.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
227	Ioan Telcian R.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
228	Ioan Pop D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
229	George Pupeză	idem	primar	caporal	-	X	-	-	-
230	Ioan Bobrintea	idem	econom	soldat	-	-	X	-	-
231	Niculai Rusu P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
232	Gavrilă Vlașin	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
233	Dumitru Scuturici G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
234	Ioan Scuturici	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
235	George Danci Ag.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
236	Ioan Ganea I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
237	George Luscan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
238	Pavel Scuturici	idem	idem	caporal	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
239	Ioan Suci Istrate	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
240	Luca Ferchi	idem	idem	idem	-	-	X	-	-
241	Vasile Scuturici	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
242	Niculai Scuturici	idem	idem	plutonier	Bronz Argint	X	-	-	-
243	Victor Toderici	idem	idem	idem	Crucea Carol	X	-	-	-
244	George Homei I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

245	Vasile Bondane	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 9						22	3	-	-
246	Ioan Danci T.	Telciu	econom	soldat	Argint II	X	-	-	-
247	Ioan Danci D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
248	Pavel Pupeză	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
249	Tanasă Cosmulei	idem	Învățător	plutonier	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
250	Victor Cosmulei	idem	econom	caporal	-	X	-	-	-
251	Calament Simion	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
252	George Horți	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
253	Pavel Horți	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
254	Vasile Ganea	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
255	Sevestean Todoran	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
256	Grigore Todoran	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
257	George Moldovan P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
258	Niculai Irini T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
259	George Bondane G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
260	Ioan Irini	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
261	Gavrilă Muntean	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
262	Dumitru Ilieș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
263	Ștefan Cordoș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
264	Dumitru Cutea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
265	Niculai Scuturici	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
266	Pavel Scuturici	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
267	George Mititel I.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
268	Ioan Scuturici L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
269	Ioan Scuturici N.	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
270	Ilisie Mutu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
271	Pavel Scuturici I.	idem	idem	Fruntaș	-	X	-	-	-
272	Pavel Scuturici N.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
273	Dumitru Bart.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
274	George Scuturici T.	idem	idem	idem	Bronz Argint	X	-	-	-
275	Pavel Moldovan	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 10						30	-	-	-
276	Vasile Ganea I.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
277	Gavrilă Chiș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
278	Toader Nosodean	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
279	George Scuturici D.	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

280	Calament Moldovan	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
281	Cășian Moldovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
282	Ioan Moldovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
283	Ioan Haidemac	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
284	Ioan Pupeza M.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
285	George Pupeza M.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
286	Iacob Lacatăș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
287	Cășian Lăcătăș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
288	Ioan Hordoan D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
289	Grigore Pupeză D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
290	Ioan Pupeza D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
291	George Lăcătăș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
292	David Lăcătăș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
293	Ioan Lăcătăș D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
294	Pavel Bucioacă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
295	Dumitru Ștefănuți	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
296	Sevestean Ștefănuți	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
297	Pavel Bumbu Ilie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
298	Niculai Bumbu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
299	Ioan Bucioacă	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
300	Niculai Covaciu I.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 11						25	-	-	-
301	George Simion A.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
302	Ioan Pop	Salva	idem	idem	-	X	-	-	-
303	Vasile Tătar	Telciu	econom	idem	-	X	-	-	-
304	Pavel Tătar	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
305	Niculai Tătar	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
306	Pavel Tătar	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
307	Calement Ordace	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
308	Dumitru Ordace	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
309	Ioan Cosmuța	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
310	George Ordace A.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
311	George Olari	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
312	Tănasă Domniță	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
313	Ioan Pupeza T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
314	George Timoce I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
315	Niculai Timoce	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
316	Pavel Moldovan I.	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
317	Ioan Bart	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
318	Ioan Pupeza N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

319	Pavel Pupeza L.	Telciu	econom	soldat	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
320	Luca Giurgean	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
321	Ioan Giurgean	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
322	Aurel Mititel T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
323	Ioan Mititel T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
324	Ioan Moldovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
325	Ioan Racolția L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
326	George Racolția	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
327	Pavel Scuturici Ig.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
328	Dumitru Frijan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
329	Alexa Muntean	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
330	Ioan Telcian S.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 12						30	-	-	-
331	Nicolai Moldovan	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
332	George Ganea I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
333	George Moldovan A.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
334	George Matei	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
335	Ioan Roșu A.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
336	Nicolai Roșu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
337	Gavrilă Ivan	Romuli	idem	idem	-	X	-	-	-
338	Ioan Matei	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
339	Calement Moldovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
340	Ioan Simion V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
341	Ioan Simion Alexa	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
342	Nicolai Mititel P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
343	Simion Miron	Hordou	idem	idem	-	X	-	-	-
344	Vasile Telcian	Curtuiuş	idem	idem	-	X	-	-	-
345	Pavel Covaci	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
346	Urs Gavrilă	Salva	idem	idem	-	X	-	-	-
347	Ioan Scuturici G.	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
348	Ioan Buciocă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
349	Ioan Olisim Aug.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
350	Pavel Todica	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
351	Nicoara Nicu	idem	Nu a fost soldat						
352	George Todoran	Hordou	idem	idem	-	X	-	-	-
353	Sevestian Tomoiagă	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
354	Sevestian Ilieş	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 13						24	-	-	-
355	Nicolai Pralea	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
356	Ioan Musca	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

357	Niculai Tomoiagă	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
358	Dumitru Zădu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
359	Ioan Zădu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
360	Tănasă Matei	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
361	George Matei T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
362	Ioan Suci L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
363	Vasile Simion Costan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
364	Pavel Leuca N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
365	Niculai Matei P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
366	Niculai Matei N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
367	Dumitru Ordace G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
368	Niculai Ordace	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
369	Ioan Ordace G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
370	Toader Leuca	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
371	Niculai Covaci C.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
372	Dumitru Nosodean	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
373	Niculai Olisim T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
374	Ioan Pop V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
375	Toader Pop V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
376	Niculai Pop V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
377	Androne Mititean	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
378	Ioan Mititean A.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
379	Dragoi Militon	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
380	George Danci A.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
381	Ioan Țanc P.	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
382	Toader Pupeza G.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
383	David Timoce	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
384	George Simion N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 14						30	-	-	-
385	Traian Câmpean	Telciu	Secretar comunal	sublocotenent	-	X	Servit numai în armata română		
386	Niculai Moldovan	Salva	econom	soldat	-	X	-	-	-
387	Ioan Ilovan	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
388	George Hondrari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
389	Niculai Cornea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
390	Ioan Mititel I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
391	Vasile Câmpan	idem	idem	Fruntaș	Argint II	X	-	-	-
392	Petre Ștefănuți	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
393	Niculai Tompa I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
394	Pavel Vlașin	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
395	Toader Tomoiagă	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
396	George Pupeza I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

397	Niculai Pupeză I.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
398	Vasile Pupeza I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
399	Pavel Pupeza I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
400	Vasile Varvari I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
401	Ioan Varvari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
402	Niculai Varvari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
403	George Beclenari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
404	Dumitru Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
405	Toader Simion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
406	Pavel Simion	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
407	Ioan Natu P.	idem	idem	sergent	Bronz Argint Crucea Carol	X	-	-	-
408	Ioan Scuturici D.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
409	Niculai Scuturici D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
410	Ioan Scuturici T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
411	Leon Moldovan	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
412	Niculai Ștefănuți	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
413	George Cosmuța	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
414	Sevestean Mureșan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 15						30	-	-	-
415	George Toderici L.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
416	Toader Gilici	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
417	Ilie Cosmuța	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
418	Niculai Misaroș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
419	George Todica	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
420	Niculai Todica	idem	idem	idem	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
421	Ilie Suciu T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
422	Ilie Arman M.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
423	Iacob Iugan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
424	Ioan Simion P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
425	Niculai Simion P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
426	George Simion V.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
427	Niculai Cosmuța	idem	jandarm	sergent	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
428	Iacob Bălățici	idem	econom	soldat	-	X	-	-	-
429	Dumitru Homei I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

430	George Pupeza N.	Telciu	econom	sergent	Argint Crucea Carol	X	-	-	-
431	Traian Berendi	idem	Funcționar	idem	Argint Crucea Carol	X	-	-	-
432	Emil Berendi	idem	idem	idem	Argint I	X	-	-	-
433	Ioan Pop G.	idem	econom	soldat	-	X	-	-	-
434	Dumitru Iugan I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
435	George Pupeza N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
436	Ioan Pupeza N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
437	Ioan Pupeza P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
438	Ilie Bichigean A.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
439	Niculai Cantor	idem	comerciant	sergent	Crucea de Onoare	X	-	-	-
440	Niculai Pupeza M.	idem	econom	idem	Argint Crucea de Fier	X	-	-	-
441	Doce Silivan	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
442	Ioan Doce	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
443	Ioan Pop L.	idem	idem	sergent	Crucea de Argint	X	-	-	-
444	Macidon Pop	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 16						30	-	-	-
445	Petre Padurea	Rebra Mare	fierar	soldat	-	X	-	-	-
446	Alexa Moldovan	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
447	Niculai Moldovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
448	George Moldovan	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
449	Ioan Cira M.	idem	econom	idem	-	X	-	-	-
450	Niculai Iugan L.	idem	idem	caporal	Bronz Crucea Carol	X	-	-	-
451	Ioan Rebrășorean	idem	idem	soldat	Bronz	X	-	-	-
452	Ioan Sima	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
453	Niculai Mititel I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
454	Ioan Ilieș G.	idem	idem	caporal	Bronz	X	-	-	-
455	Gavrilă Pop	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
456	Pavel Simion L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
457	Vasile Ani	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
458	Petre Mureșan P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
459	Grigore Ferchi	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
460	Niția Cira	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

461	Manoilă Giurgean	idem	idem	idem	Bronz	X	-	-	-
462	Pavel Giurgean	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
463	Trifoi Nicolai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
464	Ioan Burnari	idem	idem	idem	Argint	X	-	-	-
465	Ioan Moloca	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
466	Eremai Moloca	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
467	George Moloca	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
468	Lazar Moloca	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
469	Ioan Suciu G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
470	Augustin Suciu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
471	David Hondrari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
472	George Florian	Bâscoi	idem	idem	-	X	-	-	-
473	Ioan Cacioc	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
474	George Boita	Salva	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 17						30	-	-	-
475	George Moldovan I.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
476	Ioan Ciliboie	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
477	George Burnari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
478	Ioan Giurgean N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
479	Vasile Tompa	idem	idem	idem	Bronz	X	-	-	-
480	Vasile Cosmi	Salva	idem	idem	-	X	-	-	-
481	Savu Scuturici	Telciu	idem	idem	-	X	-	-	-
482	Sevestean Fluta	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
483	Ilie Peter	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
484	Ioan Ordace	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
485	Ștefan Mițiu	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
486	Dumitru Ștefănuți	idem	idem	idem	Argint	X	-	-	-
487	George Ștefănuți	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
488	Ilie Ștefănuți	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
489	Luca Silveșan	idem	idem	idem	-	-	X	-	-
490	Vasile Tompa I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
491	George Tompa I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
492	Dumitru Pupeza G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
493	Ștefan Belteag	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
494	Ilie Țanc N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
495	George Țanc N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
496	George Tompa N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
497	Vasile Tompa Nic.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
498	Dumitru Tompa C.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
499	Vasile Tompa C	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
500	Pavel Tompa C.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
501	Dumitru Ferchi	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
502	George Ferchi D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
503	Grigore Hubel	idem	idem	idem	Argint	X	-	-	-

Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc

504	Vasile Ferchi G.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 18						29	1	-	-
505	Niculai Ferchi	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
506	Ioan Hubel	idem	idem	Fruntaș	-	X	-	-	-
507	Grigore Suci T.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
508	Izachil Suciu T.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
509	George Tămaș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
510	Dumitru Suciu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
511	Vasile Suciu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
512	Ioan Pupeza L.	idem	idem	Fruntaș	-	X	-	-	-
513	Toader Doce	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
514	Ioan Ganea T.	idem	idem	caporal	-	X	-	-	-
515	Dumitru Ganea	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
516	Dumitru Cordoș	idem	idem	idem	-	-	X	-	-
517	Pavel Cordoș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
518	Ioan Tompa N.	idem	idem	sergent	Argint	X	-	-	-
519	Niculai Tompa G.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
520	Dănilă Rusu	idem	idem	Fruntaș	-	X	-	-	-
521	Alexandru Micu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
522	Niculai Murgu	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
523	Dumitru Murgu N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
524	Gavrilă Hovrea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
525	Ioan Hovrea	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
526	Toader Suciu	idem	idem	caporal	Argint I	X	-	-	-
527	Ștefan Ilieș	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
528	Petre Cosmuța	idem	idem	Fruntaș	-	X	-	-	-
529	Ioan Blidari T.	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
530	Dionisie Blidari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
531	Ioan Ferchi G.	idem	idem	idem	Argint II	X	-	-	-
532	George Blidari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
533	Niculai Pop I.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
534	Niculai Ștefănuți	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 19						29	1	-	-
535	Ioan Ștefănuți N.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
536	Simion Frunza	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
537	Ioan Pop Plaian	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
538	Pompei Ionașc	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
539	Niculai Pop Ștef.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
540	Ioan Bondane N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
541	Niculai Suciu N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
542	George Tompa L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
543	Niculai Sârbu	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
544	Vasile Cosma	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
545	Petre Lacatâș N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-

**Tablou nominal cu locuitorii români din comuna Telciu care au luat parte la
Primul Război Mondial între anii 1914-1918 ca parte activă, ca soldați pe front și ca parte
sedentară, pentru servicii auxiliare sau mobilizat pe loc**

546	Niția Covaci N.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
547	Pavel Covaci N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
548	Niculai Covaci D.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
549	Toader Tompa N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
550	Ioan Văsieș G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
551	Niculai Văsieș G.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
552	George Todica P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
553	Petre Micu N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
554	Ignat Hondrari	idem	idem	sergent	-	X	-	-	-
555	Sevestean Zapciu	idem	idem	soldat	-	X	-	-	-
556	Ioan Buciocă T.	Vezi numărul 299							
557	Ioan Pupeza T.	Vezi numărul 313							
558	Svageu George D.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
559	Timiș Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
560	Dumitru Crăciun	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
561	Sarmas Dumitru	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
562	Calament Hondrari L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
563	Ion Hondrari	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
564	Pavel Cutea	idem	jandarm	plutonier	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 20						28	-	-	-
565	Ion Domnița I. V.	Telciu	econom	soldat	-	X	-	-	-
566	Grigore Pupeza L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
567	Niculai a L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
568	Ion Pupeza L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
569	Vasile Pupeza L.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
570	Pop Vasile I. Sidor	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
571	Niculai Mureșan P.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
572	Tompa Ilie I. Ion	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
573	Pavel Ferchi	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
574	Murgu Grigore N.	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
575	George Scuturici I. Mihai	idem	idem	idem	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 21						11	-	-	-

Toader Pupeza - secretar comunal, Dr. Victor Bojor – paroh local, Ioan Suciu - proprietar

RECAPITULAȚIE GENERALĂ

TOTAL PAGINA 1	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 2	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 3	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 4	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 5	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 6	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 7	23	2	-	-
TOTAL PAGINA 8	28	2	-	-
TOTAL PAGINA 9	22	3	-	-
TOTAL PAGINA 10	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 11	25	-	-	-
TOTAL PAGINA 12	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 13	24	-	-	-
TOTAL PAGINA 14	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 15	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 16	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 17	30	-	-	-
TOTAL PAGINA 18	29	1	-	-
TOTAL PAGINA 19	29	1	-	-
TOTAL PAGINA 20	28	-	-	-
TOTAL PAGINA 21	11	-	-	-
TOTAL PAGINA 1-21	564	9	-	-
TOTAL GENERAL		573		

Accident auto în Telciu (1914-1918)

TABLOU NOMINAL

cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

Număr curent	Numele și prenumele	Soarta îndurată în timpul războiului					În urma decedatului sau dispărutului a rămas		
		Mort pe câmpul de luptă	Mort în temniță, pribeegie, în spital în urma bolilor sau rănilor	S-a reîntors acasă			Dispărut	Văduvă	Numărul orfanilor
				Ca invalid	Rănit, bolnav, însă în prezent e sănătos	Deplin sănătos			
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Cira Ioan I. Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-
2	Cira Ioan I. Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-
3	Podian Ioan	-	-	X	-	-	-	-	-
4	Găurean Ioan I. Tănasă	-	-	-	-	X	-	-	-
5	Tompa Victor	-	-	-	-	X	-	-	-
6	Nistor Mihăilă	-	-	-	-	X	-	-	-
7	Ganea Ioan I. George	X	-	-	-	-	-	1	3
8	Cosmulei Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-
9	Suciu Nicolai I. Toader	-	-	-	-	X	-	-	-
10	Pop George a Doci	-	-	-	-	X	-	-	-
11	Hordoan Grigore I. Ioan	-	-	X	-	-	-	-	-
12	Tompa Ioan a Petri	X	-	-	-	-	-	-	-
13	Tompa Petre	-	-	-	-	X	-	-	-
14	Tompa Alexandru	X	-	-	-	-	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

15	Tompa Dumitru	-	X	-	-	-	-	-	-
16	Hordoan Pavel C.	-	-	-	-	X	-	-	-
17	Cozmuța Ioan	-	-	X	-	-	-	-	-
18	Moldovan Niculai D.	-	-	-	-	-	X	-	-
19	Gaftone Anchidim	-	-	-	-	X	-	-	-
20	Danciu Vasile T.	-	-	-	-	-	X	1	1
21	Suciu George	-	-	-	-	X	-	-	-
22	Cosmuța Petre	-	-	-	-	X	-	-	-
23	Doce Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-
24	Micu George	-	-	X	-	-	-	-	-
25	Micu Manoilă	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 1		3	1	4	-	15	2	2	4
26	Cristușan Grigore	-	-	-	-	X	-	-	-
27	Ganea Ion I. Sevestian	-	-	-	-	X	-	-	-
28	Hordoan Ioan I. George	-	-	-	-	X	-	-	-
29	Covaciu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-
30	Covaciu Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-
31	Covaciu Lazar	-	-	-	-	X	-	-	-
32	Rus George	-	-	-	-	X	-	-	-
33	Rus Ioan I. Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-
34	Moldovan Pavel A.	-	-	-	-	X	-	-	-
35	Hordoan George	-	-	-	-	-	X	1	-
36	Hordoan Niculai D.	-	-	-	-	X	-	-	-
37	Hordoan Grigore	-	-	-	-	X	-	-	-
38	Hordoan Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-
39	Gaftone George	-	-	-	-	X	-	-	-
40	Honciu Carol	-	-	-	-	X	-	-	-
41	Tompa Pavel Nic.	-	-	-	-	X	-	-	-
42	Scuturiciu Pavel D.	-	-	-	X	-	-	-	-
43	Bichigean George	-	-	-	-	X	-	-	-
44	Olisim Ioan	X	-	-	-	-	-	1	2
45	Bichigean George I. Ioan	X	-	-	-	-	-	-	-
46	Moldovan Tănasă	X	-	-	-	-	-	-	-
47	Blidar Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-
48	Pupeză Luca Ilisie	-	-	-	-	X	-	-	-
49	Todoran Tănasă	-	X	-	-	-	-	-	-
50	Todoran Ioan I. Tănasă	-	-	-	-	X	-	-	-
51	Ganea Ioan Nic.	-	-	-	-	X	-	-	-
52	Olisim Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-
53	Vaida Emil	-	-	-	-	X	-	-	-
54	Hordoan Ștefan	-	-	-	-	X	-	-	-
55	Mocodean Vasile	-	-	X	-	-	-	-	-
TOTAL PAGINA 2		3	1	1	1	23	1	2	2
56	Mocodean Niculai	-	X	-	-	-	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

57	Mocodean Anchidim	-	-	X	-	-	-	-	-
58	Mocodean Sevestian	-	-	-	-	X	-	-	-
59	Bota Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-
60	Homei Sevestian	-	X	-	-	-	-	1	1
61	Todericiu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-
62	Homei David	-	-	-	-	X	-	-	-
63	Varvari Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-
64	Varvari Pavel	-	-	-	-	X	-	-	-
65	Ilovan Tănasă	-	-	-	-	X	-	-	-
66	Pop Valeriu	-	-	-	-	X	-	-	-
67	Pop Grigore I. Valer	X	-	-	-	-	-	-	-
68	Hubel Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-
69	Homei Niculai	-	-	-	-	X	-	-	-
70	Homei George I. Nic.	-	-	-	-	X	-	-	-
71	Nosodean Pavel	-	-	-	-	X	-	-	-
72	Danciu Niculai D.	-	-	-	-	X	-	-	-
73	Buchman Friți	-	X	-	-	-	-	1	5
74	Rebrișorean Tănasă	-	-	X	-	-	-	-	-
75	Bumbu Petre	-	-	-	-	X	-	-	-
76	Bart Niculai I. G.	-	-	-	-	-	X	-	-
77	Bart Ioan I. G.	-	X	-	-	-	-	-	-
78	Griga Ioan	-	X	-	-	-	-	-	-
79	Chiș Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-
80	Ilișoi George	X	-	-	-	-	-	1	-
TOTAL PAGINA 3		2	5	2	-	15	1	3	6
81	Orches Ioan	-	-	X	-	-	-	-	-
82	Hodoroba Vasile	-	-	-	-	X	-	-	-
83	Ilieș Niculai I.	-	-	-	-	X	-	-	-
84	Ilieș Pavel	-	-	-	-	X	-	-	-
85	Bumbu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-
86	Mutu Ioan	-	-	-	-	X	-	-	-
87	Mutu George	X	-	-	-	-	-	-	-
88	Mutu Niculai	X	-	-	-	-	-	-	-
89	Mutu Macedon	-	-	-	-	X	-	-	-
90	George Podobea	-	-	-	-	X	-	-	-
91	George Podobea G.	-	X	-	-	-	-	-	-
92	Toader Cornea	-	-	-	-	X	-	1	1
93	Niculai Țanc P.	-	-	-	-	X	-	-	-
94	Ioan Giurgean A.	-	-	-	-	X	-	-	-
95	Petre Țanc P.	-	X	-	-	-	-	-	-
96	Luca Țanc I.	-	-	-	-	X	-	-	-
97	Niculai Homei I.	-	-	-	-	X	-	-	-
98	Luca Homei I.	-	-	-	-	X	-	-	-
99	George Filip L.	-	-	-	-	X	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

100	George Bart Șt.	-	-	-	-	-	X	-	-
101	Pavel Bart Șt.	-	-	-	-	-	X	-	-
102	Panfir Scuturici	-	-	X	-	-	-	-	-
103	Sevestean Pop L.	-	-	-	-	X	-	-	-
104	George Danci T.	-	-	-	-	X	-	-	-
105	Vasile Danci O.	-	-	-	-	X	-	-	-
106	George Danci V.	X	-	-	-	-	-	-	-
107	George Pop I.	X	-	-	-	-	-	-	-
108	George Pop P.	-	-	-	-	X	-	-	-
109	Hubel Iacob	-	-	-	-	X	-	-	-
110	Ștefan Cârstea	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 4		4	2	2	-	20	2	1	1
111	Niculai Pop I.	-	X	-	-	-	-	1	3
112	Petre Pop I. I.	X	-	-	-	-	-	-	-
113	Ioan Suciu G.	-	-	-	-	X	-	-	-
114	Sevestean Ganea	-	-	-	-	X	-	-	-
115	Ioan Gilieru	-	-	-	-	X	-	-	-
116	George Botârlă	-	-	X	-	-	-	-	-
117	Niculai Pupeza D.	-	-	-	-	X	-	-	-
118	Ioan Bucioacă G.	-	-	-	-	X	-	-	-
119	George Bucioacă	-	X	-	-	-	-	-	-
120	George Gagea	-	-	-	-	X	-	-	-
121	Niculai Toderici	-	-	-	-	X	-	-	-
122	Ioan Tătar I.	-	-	-	-	X	-	-	-
123	Niculai Lacatăș	-	-	-	-	X	-	-	-
124	Ioan Filip L.	-	-	-	-	X	-	-	-
125	Pop Chelement	-	-	-	-	X	-	-	-
126	George Vărvăruți	-	-	-	-	X	-	-	-
127	Ioan Hordovan	-	-	-	-	X	-	-	-
128	Niculai Buriac	-	-	-	-	X	-	-	-
129	Ioan Buriac R.	-	-	-	-	X	-	-	-
130	Dumitru Buriac	-	-	-	-	X	-	-	-
131	Luca Arman	-	-	-	-	X	-	-	-
132	Ioan Moldovan N.	-	-	-	-	X	-	-	-
133	George Pop M.	-	-	-	-	X	-	-	-
134	Dumitru Ceuca	-	-	-	-	X	-	-	-
135	George Bondane S.	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 5		1	2	1	-	21	-	1	3
136	Luca Hordovan	-	-	-	-	X	-	-	-
137	Vasile Mititel	-	-	-	-	X	-	-	-
138	Iacob Buriac	-	-	-	-	X	-	-	-
139	Dumitru Bumbu	X	-	-	-	-	-	1	1
140	George Bumbu	X	-	-	-	-	-	-	-
141	Niculai Purcel	-	-	-	-	X	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

142	Ioan Luscan	-	-	-	-	X	-	-	-
143	Ioan Bumbu P.	-	-	-	-	X	-	-	-
144	Ioan Baranyi	-	-	-	-	X	-	-	-
145	Ioan Pop M.	-	-	-	-	X	-	-	-
146	Dănilă Petre	-	-	X	-	-	-	-	-
147	Dumitru Filip	-	-	-	-	X	-	-	-
148	Ioan Moldovan G.	-	-	-	-	X	-	-	-
149	Ioan Moldovan I.	-	-	-	-	X	-	-	-
150	Sevestean Ganea	-	-	-	-	X	-	-	-
151	Sevestean Sârbu	-	-	-	-	X	-	-	-
152	Luca Gilici	-	-	-	-	X	-	-	-
153	Dumitru Mititel	-	-	-	-	X	-	-	-
154	Ioan Telcean D.	-	-	-	-	X	-	-	-
155	George Lacatăș D.	-	-	-	-	X	-	-	-
156	Ioan Mocodean	-	-	-	-	X	-	-	-
157	Niculai Lacatăș V.	-	-	-	-	X	-	-	-
158	Dumitru Scuturici V.	-	-	-	-	X	-	-	-
159	Ioan Crăciun	-	-	-	-	X	-	-	-
160	Alexandru Ilieș	-	-	-	-	X	-	-	-
161	Mihăilă Olar	-	-	-	-	X	-	-	-
162	Dumitru Timoce	-	-	-	-	X	-	-	-
163	Ioan Miron G.	-	-	-	-	X	-	-	-
164	Vasile Murgu D.	-	-	-	-	X	-	-	-
165	George Nosodean	-	-	X	-	-	-	-	-
	TOTAL PAGINA 6	2	-	2	-	26	-	1	1
166	Niculai Homei N.	-	-	-	-	X	-	-	-
167	Ioan Ionașc	-	-	-	-	X	-	-	-
168	Ioan Beclenari	-	-	-	-	-	X	-	-
169	Pavel Beclenari	-	-	-	-	X	-	-	-
170	Dumitru Beclenari	-	-	-	-	X	-	-	-
171	George Hondrari	-	-	-	X	-	-	-	-
172	Dumitru Hondrari	-	-	-	-	X	-	-	-
173	Leuca Chelement	-	-	-	-	X	-	-	-
174	George Mititel	-	-	-	-	X	-	-	-
175	Ioan Homei G.	-	-	-	-	-	X	-	-
176	Dumitru Telcian I.	-	-	-	-	X	-	-	-
177	Ioan Telcian A.	-	-	-	-	X	-	-	-
178	Dumitru Telcian	-	-	-	-	X	-	-	-
179	Vasile Telcian	-	-	-	-	X	-	-	-
180	Ioan Macsin	-	-	-	-	X	-	-	-
181	Dumitru Telcian I.	-	-	-	-	X	-	-	-
182	Ioan Cira	-	-	X	-	-	-	-	-
183	Dumitru Hornea	-	-	-	-	X	-	-	-
184	George Mutu	-	-	-	-	X	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

185	Ioan Mutu G.	-	-	-	-	X	-	-	-
186	Niculai Arman	-	-	-	-	X	-	-	-
187	Dumitru Arman	-	-	-	-	X	-	-	-
188	Sevestean Ferchi	-	-	-	-	X	-	-	-
189	David Țap	-	-	-	-	X	-	-	-
190	George Lacatâș	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 7		-	-	1	1	23	2	-	-
191	Ioan Țuțuruga	X	-	-	-	-	-	1	1
192	George Olari	X	-	-	-	-	-	1	1
193	George Bart I.	X	-	-	-	-	-	1	1
194	Vasile Mihalca	-	-	-	-	X	-	-	-
195	Dumitru Rad	-	-	-	-	X	-	-	-
196	Alecsa Buciocă	-	X	-	-	-	-	-	-
197	Ioan Pop D.	-	-	-	-	X	-	-	-
198	Niculai Olisim	-	-	-	-	-	X	1	4
199	Ioan Țanc N.	-	-	-	-	X	-	-	-
200	George Gilici	-	-	-	-	X	-	-	-
201	George Cirilă	-	-	-	-	X	-	-	-
202	Buta Costan	-	-	-	-	X	-	-	-
203	Toader Capră	-	-	-	-	X	-	-	-
204	Grigore Nechiti	-	-	X	-	-	-	-	-
205	Niculai Isip	-	-	-	-	X	-	-	-
206	George Moldovan	-	-	X	-	-	-	-	-
207	Vasile Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
208	Toader Flore I. G.	-	-	-	-	X	-	-	-
209	George Arman	-	-	-	-	X	-	-	-
210	Ioan Pădure	-	-	-	-	X	-	-	-
211	Dumitru Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
212	Ilie Ordace	-	-	X	-	-	-	-	-
213	Niculai Capră	-	-	-	-	X	-	-	-
214	George Capră	-	-	-	-	X	-	-	-
215	Vasile Ganea	-	-	-	-	X	-	-	-
216	Mihăilă Ganea I.	-	-	-	-	X	-	-	-
217	Ioan Mureșan T.	-	-	-	-	X	-	-	-
218	Pavel Tompa	-	-	-	-	-	X	-	-
219	Nița Tompa	-	-	-	-	X	-	-	-
220	Niculai Beclenari	-	-	-	-	-	X	-	-
TOTAL PAGINA 8		3	1	3	-	20	3	4	7
221	Ioan Pădure	-	-	-	-	X	-	-	-
222	Dumitru Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
223	Ilie Ordace	-	-	-	-	X	-	-	-
224	Niculai Capră	-	-	-	-	X	-	-	-
225	George Capră	-	-	-	-	X	-	-	-
226	Vasile Ganea	-	-	-	-	X	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

227	Ioan Telcian R.	-	-	-	-	X	-	-	-
228	Ioan Pop D.	-	-	X	-	-	-	-	-
229	George Pupeză	-	-	-	-	X	-	-	-
230	Ioan Bobrintea	-	-	-	-	X	-	-	-
231	Niculai Rusu P.	-	-	-	-	X	-	-	-
232	Gavrilă Vlașin	-	-	-	-	X	-	-	-
233	Dumitru Scuturici G.	X	-	-	-	-	-	-	-
234	Ioan Scuturici	-	-	-	-	X	-	-	-
235	George Danci Ag.	-	-	-	-	X	-	-	-
236	Ioan Ganea I.	-	-	-	-	X	-	-	-
237	George Luscan	-	-	-	-	X	-	-	-
238	Pavel Scuturici	-	-	-	-	X	-	-	-
239	Ioan Suciu Istrate	-	-	-	-	X	-	-	-
240	Luca Ferchi	-	-	-	-	X	-	-	-
241	Vasile Scuturici	-	-	-	-	X	-	-	-
242	Niculai Scuturici	-	-	-	-	X	-	-	-
243	Victor Toderici	-	-	-	X	-	-	-	-
244	George Homei I.	-	-	X	-	-	-	-	-
245	Vasile Bondane	-	-	-	-	X	-	-	-
	TOTAL PAGINA 9	1	-	2	1	21	-	-	-
246	Ioan Danci T.	-	-	-	-	X	-	-	-
247	Ioan Danci D.	X	-	-	-	-	-	-	-
248	Pavel Pupeză	-	-	-	-	X	-	-	-
249	Tanasă Cosmulei	-	-	-	X	-	-	-	-
250	Victor Cosmulei	-	-	-	-	X	-	-	-
251	Calament Simion	-	-	-	-	X	-	-	-
252	George Horti	-	-	-	-	-	X	-	-
253	Pavel Horti	-	-	-	-	X	-	-	-
254	Vasile Ganea	-	-	-	-	X	-	-	-
255	Sevestean Todoran	-	-	-	-	-	X	-	-
256	Grigore Todoran	-	-	-	-	-	X	-	-
257	George Moldovan P.	-	-	-	-	X	-	-	-
258	Niculai Irini T.	-	-	-	-	-	X	1	2
259	George Bondane G.	-	-	-	-	X	-	-	-
260	Ioan Irini	-	-	-	-	X	-	-	-
261	Gavrilă Muntean	-	-	-	-	X	-	-	-
262	Dumitru Ilieș	-	-	-	-	X	-	-	-
263	Ștefan Cordoș	-	-	-	-	-	X	1	3
264	Dumitru Cutea	-	-	-	-	X	-	-	-
265	Niculai Scuturici	-	-	-	-	X	-	-	-
266	Pavel Scuturici	-	-	-	X	-	-	-	-
267	George Mititel I.	-	-	-	-	X	-	-	-
268	Ioan Scuturici L.	-	-	-	-	-	X	-	-
269	Ioan Scuturici N.	-	-	X	-	-	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

270	Ilisie Mutu	-	-	-	-	X	-	-	-
271	Pavel Scuturici I.	-	-	X	-	-	-	-	-
272	Pavel Scuturici N.	-	-	-	X	-	-	-	-
273	Dumitru Bart.	-	-	-	-	X	-	-	-
274	George Scuturici T.	-	-	-	-	X	-	-	-
275	Pavel Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
	TOTAL PAGINA 10	1	-	2	3	18	6	2	3
276	Vasile Ganea I.	-	-	-	-	X	-	-	-
277	Gavrilă Chiș	-	-	-	-	X	-	-	-
278	Toader Nosodean	-	-	-	-	X	-	-	-
279	George Scuturici D.	-	-	-	-	X	-	-	-
280	Calament Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
281	Cășian Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
282	Ioan Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
283	Ioan Haidemac	-	-	-	-	-	X	1	3
284	Ioan Pupeza M.	-	-	-	-	X	-	-	-
285	George Pupeza M.	-	-	-	-	X	-	-	-
286	Iacob Lacătăș	-	-	-	-	X	-	-	-
287	Cășian Lăcătăș	-	-	-	-	-	X	1	1
288	Ioan Hordoan D.	-	-	-	-	X	-	-	-
289	Grigore Pupeză D.	-	-	-	-	-	X	-	-
290	Ioan Pupeza D.	-	-	-	-	X	-	-	-
291	George Lăcătăș	-	-	-	-	X	-	-	-
292	David Lăcătăș	-	-	-	-	X	-	-	-
293	Ioan Lăcătăș D.	-	-	-	-	X	-	-	-
294	Pavel Bucioacă	-	-	-	-	X	-	-	-
295	Dumitru Ștefănuți	-	X	-	-	-	-	1	3
296	Sevestean Ștefănuți	-	-	-	-	X	-	-	-
297	Pavel Bumbu Ilie	-	-	-	-	-	X	-	-
298	Niculai Bumbu	-	-	-	-	X	-	-	-
299	Ioan Bucioacă	-	-	-	-	X	-	-	-
300	Niculai Covaciu I.	-	-	-	-	X	-	-	-
	TOTAL PAGINA 11	-	1	-	-	20	4	3	7
301	George Simion A.	-	-	-	-	X	-	-	-
302	Ioan Pop	-	-	-	-	X	-	-	-
303	Vasile Tătar	-	-	-	-	X	-	-	-
304	Pavel Tătar	-	-	-	-	X	-	-	-
305	Niculai Tătar	-	-	-	-	X	-	-	-
306	Pavel Tătar	-	-	-	-	X	-	-	-
307	Calement Ordace	-	-	-	-	X	-	-	-
308	Dumitru Ordace	-	-	-	-	X	-	-	-
309	Ioan Cosmuța	-	-	-	-	X	-	-	-
310	George Ordace A.	-	-	-	-	X	-	-	-
311	George Olari	-	-	-	-	X	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

312	Tănasă Domniță	-	-	-	-	X	-	-	-
313	Ioan Pupeza T.	-	-	-	-	X	-	-	-
314	George Timoce I.	-	-	-	-	-	X	-	-
315	Niculai Timoce	-	-	-	-	X	-	-	-
316	Pavel Moldovan I.	-	-	-	-	X	-	-	-
317	Ioan Bart	-	-	-	-	X	-	-	-
318	Ioan Pupeza N.	-	X	-	-	-	-	-	-
319	Pavel Pupeza L.	-	-	-	-	X	-	-	-
320	Luca Giurgean	-	-	-	-	X	-	-	-
321	Ioan Giurgean	-	-	-	-	-	X	-	-
322	Aurel Mititel T.	-	X	-	-	-	-	-	-
323	Ioan Mititel T.	-	-	-	-	X	-	-	-
324	Ioan Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
325	Ioan Racolția L.	-	-	-	-	X	-	-	-
326	George Racolția	-	-	-	-	X	-	-	-
327	Pavel Scuturici Ig.	-	-	-	-	X	-	-	-
328	Dumitru Frijan	-	-	-	-	X	-	-	-
329	Alexa Muntean	-	-	-	-	X	-	-	-
330	Ioan Telcian S.	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 12		-	2	-	-	26	2	-	-
331	Niculai Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
332	George Ganea I.	-	-	-	-	X	-	-	-
333	George Moldovan A.	-	-	-	-	X	-	-	-
334	George Matei	-	-	-	-	X	-	-	-
335	Ioan Roșu A.	-	-	-	-	X	-	-	-
336	Niculai Roșu	-	-	-	-	X	-	-	-
337	Gavrilă Ivan	-	-	X	-	-	-	-	-
338	Ioan Matei	-	X	-	-	-	-	-	-
339	Calement Moldovan	X	-	-	-	-	-	1	1
340	Ioan Simion V.	-	X	-	-	-	-	-	-
341	Ioan Simion Alexa	-	-	-	-	-	X	-	-
342	Niculai Mititel P.	-	-	-	-	X	-	-	-
343	Simion Miron	-	-	-	-	-	X	1	3
344	Vasile Telcian	-	-	-	-	X	-	-	-
345	Pavel Covaci	-	-	-	-	-	X	-	-
346	Urs Gavrilă	-	-	-	-	X	-	-	-
347	Ioan Scuturici G.	-	-	-	-	X	-	-	-
348	Ioan Buciocă	-	-	-	-	X	-	-	-
349	Ioan Olisim Aug.	-	-	-	-	X	-	-	-
350	Pavel Todica	-	-	-	-	X	-	-	-
351	Nicoara Nicu	Nu a fost soldat							
352	George Todoran	-	-	-	-	X	-	-	-
353	Sevestian Tomoiagă	-	-	-	-	X	-	-	-
354	Sevestian Ilieș	-	-	-	-	X	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

TOTAL PAGINA 13		1	2	1	-	17	3	2	4	
355	Niculai Pralea	-	-	-	-	X	-	-	-	
356	Ioan Musca	-	-	-	-	-	X	1	2	
357	Niculai Tomoiagă	-	-	-	-	-	X	1	1	
358	Dumitru Zădu	-	-	-	-	X	-	-	-	
359	Ioan Zădu	-	-	-	-	X	-	-	-	
360	Tănasă Matei	-	-	-	-	X	-	-	-	
361	George Matei T.	-	-	-	-	-	X	-	-	
362	Ioan Suci L.	-	-	-	-	X	-	-	-	
363	Vasile Simion Costan	-	-	-	-	X	-	-	-	
364	Pavel Leuca N.	-	-	-	-	X	-	-	-	
365	Niculai Matei P.	-	-	-	-	X	-	-	-	
366	Niculai Matei N.	-	-	-	-	X	-	-	-	
367	Dumitru Ordace G.	-	-	-	-	X	-	-	-	
368	Niculai Ordace	-	-	X	-	-	-	-	-	
369	Ioan Ordace G.	X	-	-	-	-	-	-	-	
370	Toader Leuca	-	-	-	-	X	-	-	-	
371	Niculai Covaci C.	-	-	-	-	X	-	-	-	
372	Dumitru Nosodean	-	-	-	-	-	X	1	-	
373	Niculai Olisim T.	-	-	-	-	-	X	1	2	
374	Ioan Pop V.	-	-	-	-	X	-	-	-	
375	Toader Pop V.	-	-	-	-	X	-	-	-	
376	Niculai Pop V.	-	-	-	-	X	-	-	-	
377	Androne Mititean	-	-	-	-	X	-	-	-	
378	Ioan Mititean A.	-	-	-	-	X	-	-	-	
379	Dragoi Militon	-	-	-	-	X	-	-	-	
380	George Danci A.	-	-	-	-	X	-	-	-	
381	Ioan Țanc P.	-	-	-	-	X	-	-	-	
382	Toader Pupeza G.	-	-	-	-	X	-	-	-	
383	David Timoce	-	-	-	-	X	-	-	-	
384	George Simion N.	-	-	-	-	X	-	-	-	
TOTAL PAGINA 14		1	-	1	-	23	5	4	5	
385	Traian Câmpean	Servit numai în armata				X	română			
386	Niculai Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-	
387	Ioan Ilovan	-	-	-	-	X	-	-	-	
388	George Hondrari	-	-	X	-	-	-	-	-	
389	Niculai Cornea	-	-	-	-	X	-	-	-	
390	Ioan Mititel I.	-	-	-	-	X	-	-	-	
391	Vasile Câmpan	-	-	-	-	X	-	-	-	
392	Petre Ștefănuți	-	-	X	-	-	-	-	-	
393	Niculai Tompa I.	-	-	-	-	X	-	-	-	
394	Pavel Vlașin	-	-	-	-	X	-	-	-	
395	Toader Tomoiagă	-	-	-	-	X	-	-	-	
396	George Pupeza I.	-	-	-	-	X	-	-	-	

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

397	Niculai Pupeză I.	-	-	-	-	-	X	-	-
398	Vasile Pupeza I.	-	-	-	-	-	X	1	-
399	Pavel Pupeza I.	-	X	-	-	-	-	1	3
400	Vasile Varvari I.	-	-	-	-	X	-	-	-
401	Ioan Varvari	-	-	-	-	X	-	-	-
402	Niculai Varvari	-	-	-	-	-	X	-	-
403	George Beclenari	-	-	-	-	X	-	-	-
404	Dumitru Simion	-	-	-	-	X	-	-	-
405	Toader Simion	-	-	-	-	X	-	-	-
406	Pavel Simion	-	-	X	-	-	-	-	-
407	Ioan Natu P.	-	-	-	-	X	-	-	-
408	Ioan Scuturici D.	-	-	-	-	-	X	-	-
409	Niculai Scuturici D.	-	-	-	-	X	-	-	-
410	Ioan Scuturici T.	-	-	-	-	X	-	-	-
411	Leon Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
412	Niculai Ștefănuți	-	-	-	-	X	-	-	-
413	George Cosmuța	-	-	-	-	-	X	-	-
414	Sevestean Mureșan	-	-	-	-	X	-	-	-
	TOTAL PAGINA 15	-	1	3	-	21	5	2	3
415	George Toderici L.	-	-	-	-	X	-	-	-
416	Toader Gilici	-	-	-	-	X	-	-	-
417	Ilie Cosmuța	-	-	-	-	X	-	-	-
418	Niculai Misaroș	-	-	-	-	X	-	-	-
419	George Todica	-	-	-	-	X	-	-	-
420	Niculai Todica	-	-	-	-	X	-	-	-
421	Ilie Suciu T.	-	-	-	-	-	X	1	2
422	Ilie Arman M.	-	-	-	-	X	-	-	-
423	Iacob Iugan	-	-	-	-	X	-	-	-
424	Ioan Simion P.	-	-	-	-	X	-	-	-
425	Niculai Simion P.	-	-	X	-	-	-	-	-
426	George Simion V.	-	-	-	-	X	-	-	-
427	Niculai Cosmuța	-	-	-	-	X	-	-	-
428	Iacob Bălătici	-	-	X	-	-	-	-	-
429	Dumitru Homei I.	-	-	-	-	X	-	-	-
430	George Pupeza N.	-	-	-	-	X	-	-	-
431	Traian Berendi	-	-	-	X	-	-	-	-
432	Emil Berendi	-	-	-	-	X	-	-	-
433	Ioan Pop G.	-	-	-	-	-	X	-	2
434	Dumitru Iugan I.	-	-	-	X	-	-	-	-
435	George Pupeza N.	-	-	-	X	-	-	-	-
436	Ioan Pupeza N.	-	-	-	X	-	-	-	-
437	Ioan Pupeza P.	-	X	-	-	-	-	-	-
438	Ilie Bichigean A.	-	X	-	-	-	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

439	Nicolai Cantor	-	-	-	-	X	-	-	-
440	Nicolai Pupeza M.	X	-	-	-	-	-	1	2
441	Doce Silivan	-	-	-	-	-	X	1	2
442	Ioan Doce	-	-	-	-	X	-	-	-
443	Ioan Pop L.	-	-	-	-	X	-	-	-
444	Macidon Pop	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 16		1	2	2	4	18	3	3	10
445	Petre Padurea	-	-	-	-	X	-	-	-
446	Alexa Moldovan	-	-	-	-	X	-	-	-
447	Nicolai Moldovan	-	X	-	-	-	-	-	-
448	George Moldovan	-	-	-	-	-	X	-	-
449	Ioan Cira M.	-	-	-	-	X	-	-	-
450	Nicolai Iugan L.	-	-	-	-	X	-	-	-
451	Ioan Rebrîșorean	-	-	-	-	X	-	-	-
452	Ioan Sima	-	-	-	-	X	-	-	-
453	Nicolai Mititel I.	-	-	-	-	X	-	-	-
454	Ioan Ilieș G.	-	-	-	-	X	-	-	-
455	Gavrilă Pop	-	-	-	-	-	X	1	4
456	Pavel Simion L.	-	-	-	-	X	-	-	-
457	Vasile Ani	-	-	-	-	X	-	-	-
458	Petre Mureșan P.	-	-	-	-	X	-	-	-
459	Grigore Ferchi	-	-	-	-	X	-	-	-
460	Niția Cira	-	-	-	-	X	-	-	-
461	Manoilă Giurgean	-	-	-	-	X	-	-	-
462	Pavel Giurgean	-	-	-	-	X	-	-	-
463	Trifoi Nicolai	-	-	-	-	X	-	-	-
464	Ioan Burnari	-	-	-	-	X	-	-	-
465	Ioan Moloca	-	-	-	-	X	-	-	-
466	Eremai Moloca	-	-	-	-	X	-	-	-
467	George Moloca	-	-	-	-	X	-	-	-
468	Lazar Moloca	-	-	-	-	X	-	-	-
469	Ioan Suciu G.	-	-	-	-	X	-	-	-
470	Augustin Suciu	-	-	-	-	X	-	-	-
471	David Hondrari	-	-	-	-	X	-	-	-
472	George Florian	-	-	-	-	X	-	-	-
473	Ioan Cacior	-	-	-	-	X	-	-	-
474	George Boita	-	-	-	-	-	X	1	-
TOTAL PAGINA 17		-	1	-	-	26	4	2	4
475	George Moldovan I.	X	-	-	-	-	-	-	-
476	Ioan Ciliboie	-	-	-	-	X	-	-	-
477	George Burnari	-	-	-	-	X	-	-	-
478	Ioan Giurgean N.	-	-	-	-	-	X	-	-
479	Vasile Tompa	-	-	X	-	-	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

480	Vasile Cosmi	-	-	-	-	X	-	-	-
481	Savu Scuturici	-	-	-	-	-	X	-	-
482	Sevestean Fluta	-	-	-	-	X	-	-	-
483	Ilie Peter	-	-	-	-	-	X	1	3
484	Ioan Ordace	-	-	-	-	X	-	-	-
485	Ștefan Mițiu	-	X	-	-	-	-	-	-
486	Dumitru Ștefănuți	-	-	-	-	X	-	-	-
487	Geroge Ștefănuți	-	X	-	-	-	-	1	4
488	Ilie Ștefănuți	-	-	-	-	X	-	-	-
489	Luca Silveșan	-	-	-	-	X	-	-	-
490	Vasile Tompa I.	-	-	-	-	-	X	1	-
491	George Tompa I.	-	-	-	-	X	-	-	-
492	Dumitru Pupeza G.	-	-	-	-	X	-	-	-
493	Ștefan Belteag	-	-	-	-	X	-	-	-
494	Ilie Țanc N.	-	-	-	-	-	X	-	-
495	George Țanc N.	-	-	-	-	-	X	-	-
496	George Tompa N.	-	-	-	-	-	X	1	3
497	Vasile Tompa Nic.	-	-	-	-	X	-	-	-
498	Dumitru Tompa C.	-	-	-	-	X	-	-	-
499	Vasile Tompa C	-	-	-	-	X	-	-	-
500	Pavel Tompa C.	-	-	-	-	-	X	1	2
501	Dumitru Ferchi	-	-	-	-	X	-	-	-
502	George Ferchi D.	-	-	-	-	X	-	-	-
503	Grigore Hubel	-	-	-	-	X	-	-	-
504	Vasile Ferchi G.	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 18		1	-	1	-	26	6	2	4
505	Nicolai Ferchi	X	-	-	-	-	-	-	-
506	Ioan Hubel	-	-	-	-	X	-	-	-
507	Grigore Suci T.	-	-	-	-	X	-	-	-
508	Izachil Suciu T.	-	-	-	-	-	X	-	-
509	George Tămaș	-	-	X	-	-	-	-	-
510	Dumitru Suciu	-	-	-	-	X	-	-	-
511	Vasile Suciu	-	-	-	-	-	X	-	-
512	Ioan Pupeza L.	-	-	-	-	X	-	-	-
513	Toader Doce	-	-	-	-	-	X	1	3
514	Ioan Ganea T.	-	-	-	-	X	-	-	-
515	Dumitru Ganea	-	X	-	-	-	-	-	-
516	Dumitru Cordoș	-	-	-	-	X	-	-	-
517	Pavel Cordoș	-	X	-	-	-	-	1	4
518	Ioan Tompa N.	-	-	-	-	X	-	-	-
519	Nicolai Tompa G.	-	-	-	-	X	-	-	-
520	Dănilă Rusu	-	-	-	-	-	X	1	-
521	Alexandru Micu	-	-	-	-	X	-	-	-
522	Nicolai Murgu	-	-	-	-	X	-	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

523	Dumitru Murgu N.	-	-	-	-	X	-	-	-
524	Gavrilă Hovrea	-	-	-	-	-	X	-	-
525	Ioan Hovrea	-	-	-	-	-	X	-	-
526	Toader Suciu	-	-	-	-	-	X	1	3
527	Ștefan Ilieș	-	-	-	-	X	-	-	-
528	Petre Cosmuța	-	-	-	-	X	-	-	-
529	Ioan Blidari T.	-	-	-	-	X	-	-	-
530	Dionisie Blidari	-	-	-	-	-	X	1	2
531	Ioan Ferchi G.	-	-	-	-	X	-	-	-
532	George Blidari	-	-	-	-	X	-	-	-
533	Niculai Pop I.	-	-	-	-	X	-	-	-
534	Niculai Ștefănuți	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 19		1	2	1	-	18	8	5	12
535	Ioan Ștefănuți N.	-	-	-	-	X	-	-	-
536	Simion Frunza	-	-	-	-	X	-	-	-
537	Ioan Pop Plaian	-	-	-	X	-	-	-	-
538	Pompei Ionașc	-	-	-	-	-	X	-	-
539	Niculai Pop Ștef.	-	-	X	-	-	-	-	-
540	Ioan Bondane N.	-	-	-	-	X	-	-	-
541	Niculai Suciu N.	-	-	-	-	X	-	-	-
542	George Tompa L.	-	-	-	-	X	-	-	-
543	Niculai Sârbu	-	-	-	-	X	-	-	-
544	Vasile Cosma	-	-	-	-	X	-	-	-
545	Petre Lacatâș N.	-	-	X	-	-	-	-	-
546	Niția Covaci N.	-	-	X	-	-	-	-	-
547	Pavel Covaci N.	-	-	-	-	X	-	-	-
548	Niculai Covaci D.	-	-	-	-	X	-	-	-
549	Toader Tompa N.	-	-	-	-	X	-	-	-
550	Ioan Văsieș G.	-	-	-	-	X	-	-	-
551	Niculai Văsieș G.	-	-	-	-	X	-	-	-
552	George Todica P.	-	-	-	-	X	-	-	-
553	Petre Micu N.	-	-	-	-	X	-	-	-
554	Ignat Hondrari	-	-	-	-	X	-	-	-
555	Sevestean Zapciu	-	-	-	-	X	-	-	-
556	Ioan Buciocă T.	Vezi nr. 299							
557	Ioan Pupeza T.	Vezi nr. 313							
558	Svageu George D.	-	-	-	-	X	-	-	-
559	Timiș Dumitru	-	-	-	-	-	X	-	-
560	Dumitru Crăciun	-	-	-	-	X	-	-	-
561	Sarmas Dumitru	-	-	-	-	X	-	-	-
562	Calament Hondrari L.	-	-	-	-	-	X	-	-
563	Ion Hondrari	-	-	-	-	-	X	-	-
564	Pavel Cutea	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 20		-	-	3	1	20	4	-	-

TABLOU NOMINAL
cu soarta locuitorilor români din comuna Telciu care au luat parte la Primul Război
Mondial între anii 1914-1918 și urmările sale

565	Ion Domnița I. V.	-	-	-	-	X	-	-	-
566	Grigore Pupeza L.	-	-	-	-	-	X	-	-
567	Niculai a L.	-	-	-	-	-	X	-	-
568	Ion Pupeza L.	-	X	-	-	-	-	-	-
569	Vasile Pupeza L.	-	X	-	-	-	-	-	-
570	Pop Vasile I. Sidor	-	-	-	-	X	-	-	-
571	Niculai Mureșan P.	-	-	-	-	-	X	-	-
572	Tompa Ilie I. Ion	-	-	-	-	X	-	-	-
573	Pavel Ferchi	-	-	-	-	X	-	-	-
574	Murgu Grigore N.	-	X	-	-	-	-	-	-
575	George Scuturici I. Mihai	-	-	-	-	X	-	-	-
TOTAL PAGINA 21		-	3	-	-	5	3	-	-

RECAPITULAȚIE

TOTAL PAGINA 1	3	1	4	-	15	2	2	4
TOTAL PAGINA 2	3	1	1	1	23	1	2	2
TOTAL PAGINA 3	2	5	2	-	15	1	3	6
TOTAL PAGINA 4	4	2	2	-	20	2	1	1
TOTAL PAGINA 5	1	2	1	-	21	-	1	3
TOTAL PAGINA 6	2	-	2	-	26	-	1	1
TOTAL PAGINA 7	-	-	1	1	23	2	-	-
TOTAL PAGINA 8	3	1	3	-	20	3	4	7
TOTAL PAGINA 9	1	-	2	1	21	-	-	-
TOTAL PAGINA 10	1	-	2	3	18	6	2	3
TOTAL PAGINA 11	-	1	-	-	20	4	3	7
TOTAL PAGINA 12	-	2	-	-	26	2	-	-
TOTAL PAGINA 13	1	2	1	-	17	3	2	4
TOTAL PAGINA 14	1	-	1	-	23	5	4	5
TOTAL PAGINA 15	-	1	3	-	21	5	2	3
TOTAL PAGINA 16	1	2	2	4	18	3	3	10
TOTAL PAGINA 17	-	1	-	-	26	4	2	4
TOTAL PAGINA 18	1	-	1	-	26	6	2	4
TOTAL PAGINA 19	1	2	1	-	18	8	5	12
TOTAL PAGINA 20	-	-	3	1	20	4	-	-
TOTAL PAGINA 21	-	3	-	-	5	3	-	-
TOTAL PAGINA 1-21	25	26	32	11	406	64	39	76
TOTAL GENERAL	564						39	76

Concluzii privind locuitorii din comuna Telciu participanți la Primul Război Mondial conform statisticii ASTRA

Conform statisticii care a fost realizată de Societatea „ASTRA” din Sibiu la câțiva ani după terminarea războiului, Tabelul Nominal cu toți combatanții care au participat la Primul Război Mondial din localitatea Telciu a fost întocmit de către secretarul comunal Teodor Pupeza, preotul greco-catolic local Dr. Victor Bojor și Ioan Suciu, ca proprietar, în anul 1922 (nu se specifică data).

În anii Primului Război Mondial (1914-1918) au fost mobilizați în Armata austro-ungară 564 de bărbați, iar 9 au fost mobilizați pe loc, în total 573 din localitatea Telciu.

Combatanții au fost 521 economi, 25 plugari, 2 învățători, 3 jandarmi, un finanțist, 7 fierari, un primar, un secretar comunal, 2 funcționari și un comerciant, iar 9 mobilizați în loc.

Din totalul de 564 de bărbați:

- au murit pe câmpul de luptă: 25.
- morți în temniță, în pribegie, în spital, în urma bolilor și rănilor: 26.
- au fost dați dispăruți: 64.

În urma lor au rămas:

- 39 văduve
- 76 de orfani.

S-au întors acasă:

- Deplin sănătoși: 406.
- Invalizi: 32.
- Răniți, bolnavi, dar deveniți sănătoși: 11.

Din punct de vedere al gradelor militare avem următoarea situație:

- Soldați: 511
- Fruntaș: 7
- Caporali: 27
- Sergenți: 21

Plutonieri: 6

Sublocotenent: 1

Accident auto în Telciu (1914-1918)

TABLOU CU LOCUTORII DIN TELCIU DECORAȚI ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

Nr. crt.	Numele și prenumele	Ocupația	Gradul	Decorațiile Medalii				
				Bronz	Argint	Crucea de Fier	Crucea Carol	Crucea de Onoare
1	Varvari Dumitru	econom	soldat	da	-	-	-	-
2	Ilovan Tănasă	idem	soldat	da	-	-	da	-
3	Hubel Niculai	idem	caporal	da	-	-	da	-
4	Panfir Scuturici	idem	soldat	-	da	-	-	-
5	George Vărvăruț	idem	idem	-	da	-	-	-
6	Dumitru Ceuca	idem	sergent	da	da	-	-	-
7	George Bondane	idem	plutonier	da	da	-	-	-
8	Niculai Homei N.	plugar	sergent	da	-	-	-	-
9	George Hondrari	idem	soldat	da	-	-	-	-
10	Dumitru Hondrari	idem	caporal	da	-	-	-	-
11	Ioan Telcian A.	idem	soldat	da	-	-	da	-
12	Ioan Macsin	idem	idem	da	-	-	da	-
13	Niculai Arman	idem	idem	da	da	-	-	-
14	Dumitru Rad	econom	caporal	da	-	-	da	-
15	Niculai Capra	idem	soldat	da	-	-	da	-
16	Alexandru Pupeză	idem	idem	da	-	-	da	-
17	Petre Mureșan M.	idem	idem	da	-	-	-	-
18	Pavel Scuturici L.	idem	caporal	da	-	-	da	-
19	Niculai Scuturici	idem	plutonier	da	da	-	-	-
20	Victor Toderici	idem	soldat	-	-	-	da	-
21	Ioan Danci T.	idem	idem	-	da	-	-	-
22	Tănase Cosmulei	Învățător	plutonier	da	-	-	da	-
23	Ioan Scuturici N.	econom	soldat	da	-	-	da	-
24	George Scuturici T.	idem	idem	da	da	-	-	-
25	Pavel Moldovan	idem	idem	da	-	-	da	-
26	George Olari	idem	idem	da	-	-	da	-
27	Pavel Moldovan I.	idem	idem	da	-	-	da	-
28	Pavel Pupeza L.	idem	idem	da	-	-	da	-
29	Luca Giurgean	idem	idem	da	-	-	da	-
30	Ioan Telcian S.	idem	plutonier	da	da	-	da	-
31	Vasile Câmpan	idem	fruntaș	da	-	-	da	-
32	Ioan Natu P.	idem	sergent	da	da	-	da	-
33	Leon Moldovan	idem	soldat	da	-	-	da	-
34	Niculai Todica	idem	idem	da	-	-	da	-
35	Niculai Cosmuța	jandarm	sergent	da	-	-	da	-
36	George Pupeza N.	econom	idem	-	da	-	da	-
37	Traian Berendi	funcționar	idem	-	da	-	-	-
38	Emil Berendi	idem	idem	-	da	-	-	-
39	Niculai Cantor	comerciant	idem	-	-	-	-	da
40	Niculai Pupeza N.	econom	idem	-	da	da	-	-

TABLOU CU LOCUTORII DIN TELCIU DECORAȚI ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

41	Ioan Pop L.	econom	sergent	-	da	-	da	-
42	Nicolai Iugan L.	idem	caporal	da	-	-	da	-
43	Ioan Rebrîșorean	idem	soldat	da	-	-	-	-
44	Ioan Ilieș G.	idem	caporal	da	-	-	-	-
45	Manoilă Giorgean	idem	soldat	da	-	-	-	-
46	Ioan Burnari	idem	idem	-	da	-	-	-
47	George Boita	idem	idem	da	-	-	-	-
48	Vasile Tompa	idem	idem	da	-	-	-	-
49	Dumitru Ștefănuți	idem	idem	-	da	-	-	-
50	Grigore Hubel	idem	idem	-	da	-	-	-
51	Ioan Ganea T.	idem	caporal	da	-	-	-	-
52	Ioan Tompa N.	idem	sergent	-	da	-	-	-
53	Toader Suciu	idem	caporal	-	da	-	-	-
54	Ioan Ferchi G.	idem	soldat	-	da	-	-	-
TOTAL				38	20	1	25	1
TOTAL GENERAL				85				

Monumentul Eroilor din comuna Telciu

Soldat Pupeză Dumitru

Soldat Pupoză Dumitru,
 născut în anul 1875 în TELCIU,
 pe frontul românesc în 1914, la
 Poncevo. (cu Regimentul din Bistrita)
 Era venitor cu poetul George Costac
 și strănepot al preotului Luca
 Avacum (tata mamei lui G. Costac.
 Poza obținută de colonel Gaftone Ioan
 Strănepot al soldatului din imagine
 02. februarie 2018.

PS.
 Pe floarea în foto se poate
 vedea numărul matricol 1579 din
 ordinea de bătaie a Regimentului.

Fotografie din colecția personală a d-lui colonel Gaftone Ioan
 Mulțumiri pentru amabilitatea de a ne fi pus la dispoziție această mărturie

COMUNA COȘNA ÎN CONFLICTUL DE HOTAR CU BISTRITENII

DĂNUȚ POENARU

Fiind poziționată la granița dintre Moldova și Transilvania, mare parte din teritoriul actual al comunei a fost implicat în conflictul de hotar dintre cele două provincii. Pentru a înțelege mai bine cauzele și evoluția acestui conflict, voi face un istoric mai amplu al acestui teritoriu.

Întreg teritoriul actual al comunei Coșna a făcut parte din Ocolul Câmpulung Moldovenesc. Câmpulungul Moldovenesc a fost capitala unei obști țărănești, iar din 1120 forma o mică „republică” care, în 1352, se constituie sub forma unei „țări”: Ocolul Câmpulungului Moldovenesc, cu privilegiile întărite de domnul țării Moldovei¹. Despre formarea acestuia, istoricul Teodor Bălan spunea: „Bogdan cunoștea instituția domeniilor voievodale din Maramureș și descălecând în țara Moldovei a înființat aici domenii domnești pentru el și pentru urmașii săi în domnie. Bogdan a descălecat întâi la Câmpulung și nu-i greșit a susține că Ocolul Câmpulungului Moldovenesc a fost primul ocol moldovenesc”². Ocolul era de fapt un teritoriu care purta numele localității mai importante, cu satele sau cătunele din jurul acelei localități. În Moldova, în afara Ocolului Câmpulung, au mai existat și alte ocoale, cum ar fi: Suceava, Dorohoi, Huși, Piatra Neamț, etc.

„Toate satele ocoalelor împreună cu capitalele acestora au fost domnești, adică ale domnului țării”. Aceștia, în dorința lor de a fi sprijiniți sau de a face danii instituțiilor bisericești, au dăruit boierilor sau mănăstirilor părți din aceste teritorii. În urma acestor donații ocoalele și-au pierdut rând pe rând satele și au dispărut³. Ocolul Câmpulung Moldovenesc a scăpat de desființare grație faptului că nu i s-au înstrăinat satele, cu excepția satului Stulpicani și a unor munți. ocolul s-a menținut până la anexarea Bucovinei de către Austria din 1775. Un exemplu elocvent cu o astfel de donație este acel uric⁴ a lui Alexandru cel Bun, încheiat la data de 15 februarie 1410, prin care voievodul dăruiește Mănăstirii Moldovița Munții Suhardul Mare și Mic.

La sfârșitul secolului al XV-lea, Moldova este forțată să accepte vasalitatea în fața Imperiului Otoman. Știind acum că teritoriul actual al comunei Coșna făcea parte din Ocolul Câmpulungului Moldovenesc și că stăpânul era chiar domnul țării, întrebările firești care se pun sunt: cine erau stăpânii teritoriului cu care se învecina și care era hotarul între cele două țări?

Atât Valea Rodnei, cu orașul Rodna (din 1475), cât și Valea Bârgăului (din 1506), cu care se învecina, aparțineau orașului cetate Bistrița, condus de către un magistrat. Orașul aparținea de Principatul Transilvaniei care, la rândul său, a fost recunoscut de Imperiul Otoman ca stat independent din 1541. În ceea ce privește granița dintre cele două provincii istorice, moldovenii, de fiecare dată, au susținut că frontiera merge pe linia obârșiilor apelor⁵, folosind expresia „de unde se rup apele”. Prin această expresie, moldovenii considerau că linia de demarcație ar fi dată de culmea

¹ Grațian Jucan, *Câmpulungul Moldovenesc Istoric – Cultural - Turistic*, S.C.P. „Mușatinii din Câmpulung Moldovenesc, 1995, p. 17.

² Teodor Bălan, *Din istoricul Câmpulungului Moldovenesc*, București, Editura Științifică, 1960, p. 36.

³ *Ibidem*, p. 37.

⁴ Uric – act de proprietate veșnică sau de donație acordat cuiva în trecut.

⁵ Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 43.

DĂNUȚ POENARU

munților care separă curgerea apelor, funcție de teritoriul în care se varsă (Moldova sau Transilvania). Concret, linia de demarcație în zona noastră începea din partea de nord a Munților Suhard, mai precis din apropierea Vârfului Omu, continuând pe culmea Munților Bârgău până la Vârful Măgura Calului, cuprinzând toate apele ce curg spre Moldova pentru teritoriul acestei provincii istorice. Acest lucru o dovedește și acel document pe care l-am menționat anterior, în care Alexandru cel Bun dăruiește Mănăstirii Moldovița Munții Suhard, hotarul acesta cuprinzând văile Coșnelor și Păltinișul Bancului.

De cealaltă parte, pretențiile bistrițenilor erau altele. Ei susțineau că în porțiunea de la Vârful Omu la Măgura Calului, toți munții până la malul Bistriței Aurii și „gura Dornei” aparțin lor¹. Pentru o imagine mai bună a teritoriului la care bistrițenii aveau pretenții, voi transpune aceste date la momentul actual, iar acel teritoriu ar cuprinde: în întregime comunele Coșna, Dorna Candrenilor și Poiana Stampei; părți importante din comunele Cârlibaba, Ciocănești și Iacobeni; parte din orașul Vatra Dornei (partea dreaptă a Bistriței Aurii). Principala cauză a acestui conflict a fost lipsa unei demarcații clare între cele două provincii, care putea fi reprezentată prin șanțuri sau borne sau a unui document care să conțină o descriere precisă a acestei granițe.

Primul care menționează date despre această frontieră e domnitorul Dimitrie Cantemir în lucrarea „Descrierea Moldovei”, unde susține că până la Ștefan cel Mare, Munții Carpați ar fi aparținut Transilvaniei, iar după bătălia de la Baia din 1467 acesta ar fi împins hotarul până la cumpăna apelor: „... Despre apus Moldova astăzi e cu mult mai întinsă decât era odinioară. Pentru că înainte de timpurile lui Ștefan cel Mare, toți munții de care e încinsă, erau ai Transilvaniei și țara era îngustă despre această parte. Dar prin puterea acestui Domn, care bătuse în câteva rânduri pe regele Matiaș al Ungariei, Transilvanii respinși se văzură nevoiți a-și căuta prin învoieli scăparea de loviri mai grele. După aceste învoieli tot șirul munților care despart aceste două țări s-au dat sub puterea Moldovei, adică toată partea de loc care zace între văile apelor care curg în Moldova. Se trase deci o linie de la sorgintea apei Cirimușului prin sorgintea râurilor Sucevei, Bistriței și a Trotoșului până la râul Milcov și această linie s-a decis a fi marginea despărțitoare a acestor două țări”².

Istoricul Teodor Bălan susține că „știrea furnizată de Cantemir, nu corespunde adevărului” deoarece nu există nici un document în care să scrie că toți Munții Carpați în dreptul Moldovei aparținuseră Transilvaniei și că de la Ștefan cel Mare încoace, culmile Munților Orientali ai Carpaților au fost fixate drept hotar între amândouă țările³.

Prima mențiune scrisă, care se referă la conflictul de hotar între moldoveni și bistrițeni, o găsim în scrisoarea egumenului (starețului) Mănăstirii Moldovița din 30 iunie 1592 către Gaspar Budakes, primarul Bistriței. Scrisoarea era de fapt răspunsul la o alta, trimisă de către oficialitățile bistrițene către mănăstire, în care cei de la mănăstire au fost atenționați că animalele deținute de aceștia să nu mai treacă apa Bistriței Aurii.

În scrisoarea din 30 iunie, egumenul „îi arată că hotarul între cele două țări trece la apusul munților unde se află pășunile, iar munții aparțin mănăstirii încă din vremea lui Alexandru cel Bun”. Speră că acest conflict se va rezolva prin bună înțelegere⁴. Evoluția acestui conflict a fost una de durată în care ambele părți își susțineau propriul punct de vedere. Până în 1638, bistrițenii au încercat să tranșeze problema frontierei pe cale scriptică, însă nereușind, au hotărât să trimită în Moldova doi delegați.

Primul a fost Mihail Igyarta, pe românește Mihail Lăncarul, care în urma celor două întâlniri pe care le-a avut, prima în 1638 cu stareții mănăstirilor Moldovița și Voroneț, dar și cu vornicii din Câmpulung, iar a doua întâlnire, cea din 1640, cu domnitorul Vasile Lupu, concluzia acestui delegat a

¹ *Ibidem*, p. 43 și p. 45.

² Dimitrie Cantemir, *Descrierea Moldovei*, București, Editura Librăriei Socec & Co., 1909, pp. 34-35.

³ Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 42.

⁴ Al. Rosetti, *Scrisori Românești din arhivele Bistrițene (1592-1638)*, București, Editura Casa Școalelor, 1944, pp. 27-28.

COMUNA COȘNA ÎN CONFLICTUL DE HOTAR CU BISTRITENII

fost aceea că „bistrițenii au început un lucru mare cu mijloace mici”. Al doilea delegat a fost Filip Diac care, „strâns cu ușa”, a declarat că nu știe dacă bistrițenii au stăpânit vreodată valea Dornei până la râul Bistrița Aurie¹. Problema frontierei nefiind rezolvată nici cu acești delegați, în anul 1642 domnitorul Moldovei Vasile Lupu și principele G. Rakoczy al Transilvaniei, s-au înțeles să fie trimise comisii împreună cu martori, atât din partea Moldovei, cât și a Transilvaniei, pentru a se întâlni în data de 1 august 1642 la hotarul țării, iar prin colaborarea celor două comisii și cu documentele care să ateste pretențiile fiecăruia, să se stabilească și fixeze frontiera definitiv, ducând astfel la încheierea conflictului. Nici de această dată nu s-a ajuns la o înțelegere, motivul fiind acela că membrii comisiei bistrițene au obiectat, atât la prezentarea aceluia document a lui Alexandru cel Bun din 1410, pe care l-au considerat „o simplă donație fără valoare”², cât și în privința martorilor câmpulungeni care n-au fost ascultați pe motiv că aceștia sunt parte în proces și nu pot fi admiși ca martori.

Un aspect important pe care nu l-am discutat până acum, este cel legat de documentele deținute de bistrițeni prin care aceștia își justificau pretențiile. Aceștia se bazau pe două privilegii: unul din 1412 al voievodului transilvan Stiboriu și un privilegiu, tot din 1412, al Regelui Ungariei, Sigismund. Prin conținutul celor două documente, magistrații bistrițeni voiau să inducă în eroare pe moldoveni. Despre acest aspect, profesorul Virgil Șotropa consemna: „magistrații bistrițeni erau purtători de vorbă, s-a întâmplat un fapt care merită să fie menționat ca o pildă de astuție³ și înșelătorie. Adică în August 1642 au convenit pe fața locului comisari atât din partea Transilvaniei cât și a Moldovei; reprezentantul jurisdicțiunii Bistrița pretindea întreg teritoriul până la Bistrița Aurie, invocând și prezentând două documente, un privilegiu din 1412 al voievodului transilvan Stiboriu, și un privilegiu al regelui Sigismund, tot din anul 1412 în cari se zice că hotarul comunei sășești Iad⁴ se întinde până la apa Bistrița; deci aparținând această comună Districtului Bistriței, și teritoriul Districtului s-ar întinde până în Bistrița Aurie. Dar râul Bistrița de care face amintire în ambele documente, este un râușor ce curge prin Valea Bârgăului, le lângă Iad și prin orașul Bistrița, apoi se varsă în Șieu și cu acesta în Someș. Cu toate acestea Bistrițenii s-au folosit de analogia numelui bistrița, și au încercat să înșele pe Moldoveni”⁵.

Aceeași apreciere o face și autorul Ion Cernat: „cu siguranță drepturile bistrițenilor nu aveau o bază reală, ei, mistificând realitatea, făceau o confuzie voită între Bistrița lor, o apă cu acest nume, cum sunt multe pe teritoriul românesc și Bistrița (Bistrița Aurie, n.a.) de la Ciocănești, Iacobeni și Dorna”⁶.

Magistrații bistrițeni aveau o atitudine nedreaptă, sfidătoare și abuzivă nu numai față de moldoveni în privința conflictului de hotar, ci și de locuitorii care aparțineau de orașul cetate Bistrița. cum am mai spus, Valea Rodnei și Valea Bârgăului aparțineau de acest oraș, care la rândul lui făcea parte din principatul Transilvaniei. Cetatea Bistriței se afla sub protecția și grija reginei Ungariei. Locuitorii din Valea Bârgăului erau iobagi, însă cei din Valea Rodnei, conform decretului de încorporare dat de Matia Corvin în anul 1475 și reconfirmat în 1488, 1494 și 1520, erau încorporați în cetatea Bistriței⁷. Această încorporare s-a făcut cu clauza expresă ca aceste localități și locuitorii lor „să se bucure perpetuu de aceleași drepturi, libertăți, obiceiuri, favoruri și privilegii de care se bucura orașul Bistrița și locuitorii săi”⁸. Cu toate acestea, magistrații bistrițeni au încărcat succesiv pe locuitorii din Valea Rodnei cu diverse impozite, datorii, la început mai ușoare, apoi tot mai grele.

¹ Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 48.

² *Ibidem*, p. 54.

³ Aici cu sensul de șiretenie, viclenie, perfidie.

⁴ Vechiul nume al comunei Livezile de astăzi, din județul Bistrița-Năsăud.

⁵ Virgil Șotropa, *Istoricul Districtului Năsăudean*, în „Arhiva Someșană”, Năsăud, 1928, nr. 9, pp. 14-15.

⁶ Ion Cernat, *Dorna Candrenilor, satul de la poalele Oușorului (Pagini de monografie)*, Iași, Editura Pim, 2008, p. 65.

⁷ Simion Lupșan, Adrian Onofreiu, *Districul Năsăud 1861-1876, Contribuții documentare*, Năsăud, Editura George Coșbuc, 2003, p. 12.

⁸ Valeriu Șotropa, *Districul grăniceresc năsăudean*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1975, p. 57.

DĂNUȚ POENARU

Momentul culminant al încălcării drepturilor locuitorilor din comunele districtului Rodnei I-a constituit trecerea lor, în 1754-1755, în tablele de dări ca iobagi, ceea ce contravenea „Diplomei de bază” din 1475 și ale celor ulterioare¹.

Și satele săsești, care aparțineau de Bistrița, erau asuprite de magistrații bistrițeni. Astfel că în anul 1760, în timpul revoltei satelor din „districtul românesc”, satele săsești au încercat să facă cauză comună cu cele românești, delegații lor prezentându-se înaintea magistratului cu jalbe conținând plângeri și reclamații, fapt care a produs o deosebită consternare în sânul acestui organ administrativ².

Dacă acești magistrați nu respectau și încălcau în mod voit drepturile propriilor locuitori care posedau documente clare, în care erau menționate drepturile și privilegiile de care ar fi trebuit să se bucure, atunci cum să avem pretenția să fi respectat hotarul dintre Moldova și Transilvania, la care, într-adevăr, nu existau astfel de documente?

La sfârșitul secolului al XVII-lea Transilvania intră în componența Imperiului Habsburgic ca principat autonom, în urma războiului austro-otoman în care turcii au fost învinși, iar la 7 octombrie 1698, habsburgii au decis unirea românilor ardeleni cu Biserica Romei. Măsura de catolicizare s-a făcut prin folosirea tuturor mijloacelor: de la insistență și ademenire, la înșelăciune și amenințări. Această măsură de intoleranță religioasă, adăugată la celelalte măsuri fiscale și abuzuri create de magistrații bistrițeni, pe care le-am menționat anterior, au dat naștere fenomenului migrării unei părți a populației românești din acest ținut peste munți în Moldova³. Fenomenul de emigrare, cunoscut și sub denumirea de „băjenie/bejenie”, a dus la formarea mai multor sate din Moldova, inclusiv în zona noastră, printre care și Coșna. [...].

Emigrarea a fost scăpată de sub control și în anumite momente a avut caracter de masă⁴. Pentru autoritățile imperiale a apărut astfel nevoia adoptării unor măsuri care să dea, măcar în parte, satisfacție românilor, dar mai ales, să aibă ca rezultat împiedicarea emigrărilor în Moldova, asigurarea stabilității populației și exploatarea ei în interesul statului habsburgic, care se vedea silit acum să intervină pentru clarificarea situației locale⁵. Aceste scopuri și nu existența pericolului turcesc, care în această zonă a Transilvaniei nu mai prezenta gravitatea din partea sud-vestică a monarhiei, au contribuit la adoptarea deciziei extinderii militarizării și în Valea Rodnei⁶, prin Ordonanța de înființare a Regimentului II grăniceresc român de la Năsăud, emisă la 16 aprilie 1762 de către împărăteasa Maria Tereza. Din lucrarea căpitanului Karl Klein privind istoria Regimentului de graniță de la Năsăud, aflăm că denumirea lui, până în 1769, era „Regimentul cezaro-crăiesc grăniceresc de infanterie al II-lea național român”⁷. Tot el ne spune că „O înnoire importantă a realizat-o în anul 1769 prin înalta rezoluție din 15 august, conform căreia regimentele grănicerești primeau numerar (numărul, n.a.) după rangul lor de înființare”. „Regimentul grăniceresc al II-lea de infanterie național român” de la Năsăud a primit numărul 17⁸.

Crearea regimentului s-a făcut atât din rațiuni militare, cât și din motivații politice⁹. Din rațiuni militare se urmărea:

- supravegherea și apărarea graniței (astfel se rezolva problema emigrărilor, oprirea contrabandelor, împiedicarea pătrunderii epidemiilor, cât și închiderea graniței în fața Imperiului O-

¹ Simion Lupșan, Adrian Onofreiu, *op. cit.*, p. 12.

² Valeriu Șotropa, *op. cit.*, p. 53.

³ *Ibidem*, p. 55.

⁴ *Ibidem*, p. 57.

⁵ Simion Lupșan, Adrian Onofreiu, *Poruncile Primăriei Năsăud 1863-1867*, Ediția a II-a, Năsăud, Editura Fundației George Coșbuc, 2006, p. 24.

⁶ *Ibidem*, p. 24.

⁷ Adrian Onofreiu, Ioan Bolovan, *Contribuții documentare privind istoria Regimentului grăniceresc năsăudean*, Ediția a II-a, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2012, p. 54.

⁸ *Ibidem*, p. 61.

⁹ *Ibidem*, p. 20.

COMUNA COȘNA ÎN CONFLICTUL DE HOTAR CU BISTRITENII

toman);

- crearea unei forțe militare locale dependente de Viena, în orice moment disponibilă în caz de urgențe interne, dar și externe ale Austriei¹.

Motivațiile politice erau:

- o mai bună concentrare a mijloacelor puterii de stat;
- o utilizare mai eficientă a resurselor fiscale;
- asigurarea ordinii publice în provincie².

Așadar, prin crearea acestui regiment, populației districtului năsăudean înzestrată cu pământ, i-a revenit sarcina de a contribui la apărarea, atât a propriului teritoriu, cât și a întregului stat, precum și aceea de a contribui la asigurarea „ordinii interne” a statului în acea epocă³.

Formarea regimentului s-a făcut în trei etape:

1. În 1762-1763 s-au militarizat primele 23 comune (21 comune din valea Rodnei și două din Valea Șieului).

2. În 1764, comunele din Valea Șieului și Valea Mureșului.

3. În 1782 s-au militarizat comunele din Valea Bârgăului.

În total au fost militarizate un număr de 44 comune.

Ce trebuie subliniat, este faptul că toate costurile cu întreținerea acestui regiment pentru austrieci erau aproape nule. Acest lucru se datora faptului că trupele se aprovizionau și echipau cu forțe proprii, cu excepția armelor și muniției⁴. De aceea, o condiție esențială pentru realizarea acestui lucru, era ca grănicerii în timpul care le rămânea liber între perioadele când prestau serviciul militar, precum și familiile lor, să se ocupe mai intens și să dezvolte activitatea principală economică productivă pe care o aveau și înainte de militarizare, anume agricultura și creșterea animalelor⁵. Dacă dezvoltarea agriculturii s-a făcut prin perfecționarea metodelor de cultivare a pământului și prin sporirea și ameliorarea speciilor plantelor cultivate, în privința dezvoltării creșterii animalelor, soluția a fost aceea de a se folosi judicios toate suprafețele de pășune disponibile, iar din 1769 – prin ocuparea abuzivă și ilegală a unui teritoriu din Moldova, în care au intrat importante suprafețe din teritoriile actualelor comune Coșna și Cârlibaba.

Sursele bănești, pentru acoperirea tuturor cheltuielilor de înființare și funcționare a regimentului, erau obținute din mai multe categorii de venituri, precum și din fonduri constituite special (Fondul de provente, Fondul de mondire). Două din cele mai importante surse de venituri au fost:

- impozite directe pe terenuri;
- venitul obținut din păduri⁶.

O să revin acum asupra problemei cu privire la conflictul de hotar. După intrarea Transilvaniei în componența Imperiului Habsburgic, austriei constată că limitele de frontieră cu Moldova sunt dubii și încearcă, la rândul lor, să rezolve această problemă.

În lucrarea „Schite monografice ale localităților din fostul Regiment II român de graniță de la Năsăud”, marele cărturar și istoric al graniței năsăudene, Nestor Șimon, consemna: „În anul 1700, în 23 decembrie, conferința de Stat din Viena face un referat către Împăratul Leopold I. asupra granițelor cu Moldova și ale Munteniei, ca să se statorească limitele, pentru care s-au născut o serie de conflicte. Așa, relativ la Ardeal, cu ocaziunea încheierii de pace la Passarowitz, în 21 iulie 1718, și după aceea, la anul 1741. Cu toate că, în anul 1719, Poarta otomană a dat un ordin către voievodul Moldovei, Mihai

¹ Valeriu Șotropa, *op. cit.*, p. 63.

² Adrian Onofreiu, Ioan Bolovan, *op. cit.*, p. 20.

³ Valeriu Șotropa, *op. cit.*, p. 89.

⁴ Simion Lușșan, Adrian Onofreiu, *op. cit.*, p. 24.

⁵ Valeriu Șotropa, *op. cit.*, pp. 162-164..

⁶ *Ibidem*, pp. 181-183.

DĂNUȚ POENARU

Racoviță, iar cu ocazia pertractării de pace s-a declarat însuși comisarul turcesc Mehmed Efendi a fi învoit a se statori limitele pe scursura apelor, încât teritoriul ce cade dincoace să se țină de Ardeal, iar ce cade dincolo, de Muntenia și Moldova, totuși, pe la anul 1747, voievodul Moldovei, Grigore Ghica, află țara în cea mai mare confuziune pentru inconveniențele din care confiniile¹ Transilvaniei, unde natura a pus catena munților și cursul fluviilor ca margine naturală².

Din același material aflăm de existența unui decret împărătesc din 17 august 1768, prin care „se demanda³ culegerea de acte din toate locurile, pentru scopul regulării confiniilor dintre Transilvania și Moldova”⁴.

În anul următor (1769) au mai existat încă două asemenea decrete prin care se cerea să se adune toate documentele cu referire la hotarul dintre cele două provincii. „Afacerea aceasta fiind foarte urgentă pentru Curtea Imperială (căci era anul în care se încinse cumplita guerra (bătălia/războiul, n.a.) ruso turcească ce ținu aproape patru ani), se trimite vice-colonelului Luchstenstein la Bistrița, pentru ca să scoată la lumină documentele, câte s-ar afla în arhiva de acolo, despre hotarul Transilvaniei. În 13 iunie 1769, Guberniul comite⁵ Magistratului din Bistrița ca să facă lui Luchstenstein toate înlesnirile”⁶.

Profitând de vulnerabilitatea Turciei, care se afla în război cu Rusia (1768-1774), la finele anului 1769, mare parte din satul Coșna (Kasele Todoskany) cu munții din jur și mare parte din teritoriul actual al comunei Cârlibaba 9cunoscut sub numele de Cârlibaba Nouă sau Cârlibaba Transilvană), au fost rupte din trupul Moldovei de către Regimentul II de graniță din Năsăud și unite cu Ardealul⁷. Întreg teritoriul ocupat s-a numit „teren revendicat”, iar munții cuprinși în acesta s-au numit „munți revendicați”⁸. parte din casele satului Coșna (Todășcani) au fost incluse în teritoriul subordonat jurisdicției militare din Districtul militar al Rodnei, dar locuitorii săi nu au fost militarizați⁹. important de reținut este faptul că tot acest „teren revendicat” a fost ocupat, chiar dacă în urma tuturor căutărilor făcute de austrieci în arhivele Bistriței, cât și în „arhivele ținuturilor (scaunelor) secuiești Ciuc, Gurghiu și Trei Scaune și de pretutindeni”¹⁰, nu s-a găsit nici un document care să confirme faptul că acesta ar fi aparținut vreodată Transilvaniei.

Un interesant comentariu despre ocuparea acestui teritoriu din 1769, îl face Nestor Șimon, cel care în perioada 1899-1914 a îndeplinit funcția de secretar la administrația fondurilor grănicerești năsăudene¹¹: „Ori și care să fi fost cauza regulării graniței între Ardeal și Principatele Române, ce s-a efectuat la anul 1769 prin mutarea pajurilor Împărătești, aceea presupunere croită înadins din partea pretendenților transilvăneni, că s-ar fi revendicat teren transilvănean din respectiva proprietate fostă mai înainte a pretendenților, că nu ce se poate constata prin acte și documente autentice, e întru totul neadevărată.

Acea regulare de graniță a avut de bază de tot alte motive și a urmat după o maximă mai înal-

¹ Confiii – n. pl. (fr. confins, it. Confini, d. lat. Confinium, pl. –nia, hotar, d. con-, împreună, și finis, hotar, fine. V. fine). Rar. Hotar, frontieră. Frontieră, graniță, hotar.

² Nestor Șimon, *Schițe monografice ale localităților din fostul Regiment II român de graniță de la Năsăud*, Editori Adrian Onofreiu, Mircea Prahase, Claudia Septimia Peteanu, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2014, pp. 73-74.

³ Cuvânt folosit aici cu sensul de a se porunci, a se ordona.

⁴ Nestor Șimon, *op. cit.*, p. 75.

⁵ Comite – (Jur; fri) A însărcina pe cineva cu ceva. A încredința cuiva o afacere.

Comite, comiți, s. m. (înv.) Conducător administrativ al unui comitat. – din lat. Comes, -itis.

⁶ Nestor Șimon, *op. cit.*, p. 75.

⁷ Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 60.

⁸ Liviu Păiuș, *Monografia Rodna Veche*, Ediția a II-a, Bistrița, Editura Charmides, 2014, p. 41.

⁹ *Ibidem*, p. 175.

¹⁰ Nestor Șimon, *op. cit.*, p. 75.

¹¹ Ion Băca, Adrian Onofreiu, *Nestor Șimon – Cărturar năsăudean, precursor al geografiei regionale și istorice românești*, în „Arhiva Someșană”, Năsăud, 2010, nr. IX, p. 111.

COMUNA COȘNA ÎN CONFLICTUL DE HOTAR CU BISTRITENII

tă de stat. Prin dânsa s-a câștigat către Ardeal un teren de o extensiune grandioasă, ce nu s-a ținut mai înainte de Principatul nostru și care prin urmare, ca atare, a devenit o achiziție nouă, cu dreptul de liberă dispozițiune a monarhului”¹.

Scopul pentru care acest teritoriu a fost rupt din Moldova a fost și acela de a susține financiar Regimentul II grăniceresc de la Năsăud, ducând astfel la crearea posibilității de creștere a capacității de luptă a acestuia prin mărirea numărului de comune militarizate știind, după cum arătat, că cele mai importante surse de venit erau impozitele pe terenuri și venitul obținut din păduri. Susțin aceasta, bazându-mă atât pe modul cât și pe momentul ales de austrieci de a ocupa acest teritoriu. Dacă la finele anului 1769 „s-a dat ordin să se mute stâlpii cu vulturii împărătești cum și cordunele, mai înlăuntru, spre Moldova”², în anul 1770, aproape tot teritoriul ocupat („munți revendicați”) a fost împărțit între comunele militarizate la acea dată, mai puțin Paluta, Poiana Coșnei și Muntele Bancu. Împărțirea s-a făcut de către o comisie constituită în acel an din reprezentanți împuterniciți ai tuturor comunelor grănicerești, sub președinția comandantului regimentului, pe cale de negociere³. Fiecare comună a primit câte un act oficial privind munții repartizați ei, încheindu-se astfel prima etapă.

A doua etapă are loc în 1795-1796, prin consimțământul exprimat tot în cadrul unei comisii al tuturor comunelor grănicerești, în urma căreia, în baza dispoziției autorităților militare, munții reveniți fiecărei comune au fost înregistrați în cărțile funciare pe numele comunei respective⁴.

Cea de a treia etapă de împărțire a „munților revendicați” și ultima, are loc în 1807, operație care devenise necesară din cauza persistenței unor neînțelegeri între comune cu privire la munții repartizați, repartizarea fiind aprobată și înregistrată, de asemenea, în cărțile funciare⁵. În această ultimă etapă, Paluta și Poiana Coșnei au fost distribuite către comuna Rodna, iar Muntele Bancu a fost distribuit comunei Parva. Încă o cauză pentru această ultimă împărțire, a fost aceea că în 1806 s-a arendat un „teren montan” format din mai mulți munți acoperiți în parte cu pădure, către industriașul Anton Manz von Mariensee, pentru industria minieră⁶. Această arendare din 1807 este similară cu cea a Runcului Dornei din 1791, unde s-a format satul Poiana Stampei...

Odată cu anexarea Bucovinei din 1775 la Imperiul Habsburgic, austriecii au împins din nou granița cu Transilvania spre Bucovina, de data aceasta începând de la Măgura Calului până la Drăgoiasa, de unde începea Regimentul I Secuiesc. Și acest teritoriu ocupat a luat numele, la fel ca cel ocupat în 1769, de „teren revendicat”, respectiv „munți revendicați”. de aceea, atunci când discutăm despre „teren revendicat” și „munți revendicați” strict pentru comuna Coșna sau Cârlibaba, ne vom referi doar la teritoriul ocupat în 1769.

Este interesantă rezoluția Împăratului Iosif al II-lea, pe care o aflăm dintr-o notă a Consiliului Belic sub nr. Aulic 1-613 din anul 1783, cu referire atât în privința jurisdicției, cât și a modului de utilizare al acestui nou „teren revendicat”, cu „munți revendicați” în 1775 prin care decide: „Aceste păduri alpine vor fi folosite în totalitate de către grăniceri; dintre acestea însă, acele părți care au fost alipite ca și Cucureasa – la Pasul Bârgăului, vor fi împărțite proporțional cu unul sau altul dintre satele din Bucovina, în principal cu Candreni și Vatra Dornei (la acel moment Poiana Stampei făcea parte din teritoriul cătunului Dorna Candreni, satul Vatra Dornei, n.a.), pentru ca și acestea din urmă să nu strice pășunile”⁷.

Voi prezenta acum o descriere amănunțită a graniței dintre Moldova (Bucovina) și Transilvania, începând de la Piatra Țibăului și până la Măgura Calului, după anul 1769, când Coșna cu

¹ Mircea Gelu Buta, Adrian Onofreiu, Andreea Salvan, *Bârgăul sub pajura imperială*, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2011, p. 159.

² Virgil Șotropa, *op. cit.*, p. 27.

³ Valeriu Șotropa, *op. cit.*, p. 132.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*, pp. 132-133.

⁶ Virgil Șotropa, *op. cit.*, p. 32.

⁷ Nestor Șimon, *op. cit.*, pp. 76-77.

DĂNUȚ POENARU

munții din jur a fost ruptă din trupul Moldovei, descriere întocmită în Năsăud la data de 15 decembrie 1819 și trimisă către toate companiile Regimentului II de graniță din Năsăud, pentru ca acei comandanți de companii să cunoască granițele țării: „... Piatra Țibăului, de aici granița țării este formată de mijlocul apei Bistriței Aurii până la vărsarea pârâului Diaca (Este vorba de pârâul Diaca, din comuna Cârlibaba, n.a.). de la vărsarea pârâului Diaca în Bistrița Aurie cursul acestui râu în sus spre muntele Vâlfa reprezintă granița dintre cele două țări. La început granița o face acel picior de munte numit Piciorul Bancului spre sud spre Coșna, către Valea Bancului, care pârâu se găsește acolo și izvorăște în parte din vârful Vâlfa care se învecinează la Suhard în principal însă din munții Bucovinei, Suhard. La vale de Vâlfa culmea principală Piciorul Bancului se împarte în două spinări (în formă de furculiță) cea care se găsește mai aproape de Poiana Coșnii nu trebuie să fie confundată cu cea pe care spre răsărit o are Valea Bancului, deoarece altfel granița s-ar schimba însemnat. În punctul cel mai de jos al Piciorului Bancului ce formează granița regimentului, Valea Bancului se întâlnește cu acele ape care curg dinspre munții grănicerești Poiana Coșnii, Poiana Netedă și Păluta și din acest punct de confluență apa ia numele Coșna, de aici până la vărsarea Teșnei Împuțite în Coșna mijlocul râului Coșna formează granița țării. De la vărsarea Teșnei Împuțite în Coșna patul primului pârâu formează granița țării până la izvorul său pe cea mai mare înălțime a Priporului Candri. (...)¹. La acel moment, pe teritoriul comunei noastre se aflau două „posturi de Cordon”: Coșna – postul nr. 4 și Vâlfa – postul nr. 5². Acest conflict pentru hotarul dintre Moldova și Transilvania a încetat forțat în 1775, când Austria a anexat Bucovina³, mai precis din momentul în care, atât Bucovina, cât și Transilvania făceau parte din același imperiu: cel habsburgic.

Rapturile teritoriale săvârșite în perioada 1769-1775 reflectă, ca într-o oglindă, practicile inechitabile, mijloacele arbitrare, pretextele diverse, toate ilegale, bazate pe forță și in Justiție, prin care s-a născut, menținut și dezvoltat această construcție statală multinațională și multiseclară⁴ teritoriul comunei Coșna, anexat la Transilvania în anul 1769, este menținut în această provincie până în anul 1926, când este reintegrat în fostul Ocol Câmpulung, mai precis în județul Câmpulung înființat după 1918, însă pășunile aflate pe „munții revendicați” au rămas în proprietatea comunelor grănicerești.

După anul 1989 acest conflict se reactivează, de data aceasta între județele Suceava și Bistrița-Năsăud. Mărul discordiei fiind pădurile grănicerești⁵.

¹ Florian Porcius, *Istoricul ținutului grăniceresc al Năsăudului*, editor Liviu Păiuș, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2005, pp. 106-107.

² *Ibidem*, p. 165.

³ Paraschiva Abutnăriței, Ioan Abutnăriței, *Monografia comunei Poiana Stampei*, ediția I, Suceava, Editura Axa, 2006, p. 319.

⁴ Mihai Iacobescu, *Din istoria Bucovinei, Vol. I (1774-1862)*, București, Editura Academiei Române, 1993, p. 25.

⁵ Acest articol face parte din lucrarea intitulată *Coșna – File de istorie*, Iași, Editura PIM, 2020, pp. 106-119. Mulțumim autorului pentru bunăvoința arătată în publicarea acestui fragment. Titlul articolului aparține redacției cu acordul autorului.

VARIA

TUDOR ARGHEZI ȘI LIVIU REBREANU DESPRE REGELE CAROL AL II-LEA

ICU CRĂCIUN

Revista „Tribuna” din 9 iunie 1940 (anul II, nr. 129) a publicat două articole, astăzi, mai puțin cunoscute, semnate de Arghezi și Rebreanu, și închinată regelui Carol al II-lea; cel al poetului se intitulează „Regele artist”, iar cel al romancierului „Un deceniu de restaurație” (acesta, fiind tipărit și în „Foaia poporului” din 9 iunie 1940 (anul 48, nr. 24).

Arghezi îl considera pe suveran un inițiator „pe toate granițele conștiinței”, preocupat de carte, atent cu scriitorii, căutându-le mereu compania, prezent la fiecare sărbătoare anuală a cuvântului tipărit, încurajând artele, literatura, arhitectura. În contextul anului 1940, dar și cu mult înainte, poetul era convins că un scriitor, „spre cea mai mare rușine a lui”, nu trebuie să se implice în viața politică, să nu accepte intrarea într-un guvern ori să devină parlamentar și adaugă „scriitorul atâta știe să facă, vorbe”, făcând aluzie la T. Maiorescu, care intra în categoria criticilor, aceștia fiind un fel de epigramiști după el, fiindcă epigrama nu este altceva decât „alcaloidul criticii”. Odată cu venirea la tron a lui Carol al II-lea, statutul scriitorului român s-a schimbat fundamental. Suveranul, zice Arghezi, e autorul integral și exclusiv al următoarelor instituții literare:

- „A fondat Ziua Cărții, care a devenit Săptămâna și apoi Luna Cărții”.

- „A întemeiat mai multe Fundații cu programe de lucru și de publicații distincte, și Editura pentru Artă și Literatură, consacrată literaturii de creație, poeziei, romanului, studiului, filosofiei. Editura *Regele Carol II* tipărește luxos cu un gust de rafinament ales și prețuri într-adevăr populare, mai mult, atât cantitativ cât și calitativ, decât toate editurile românești laolaltă. *Revista Fundațiilor Regale*, tipărită lunar „e cea mai însemnată revistă din câte au putut să apară în România”. În plus, la Fundațiile Suveranului și-au găsit de lucru „un mare număr de scriitori neutilizați mai înainte de nimeni”.

- „A instituit Premiul Național anual de literatură”.

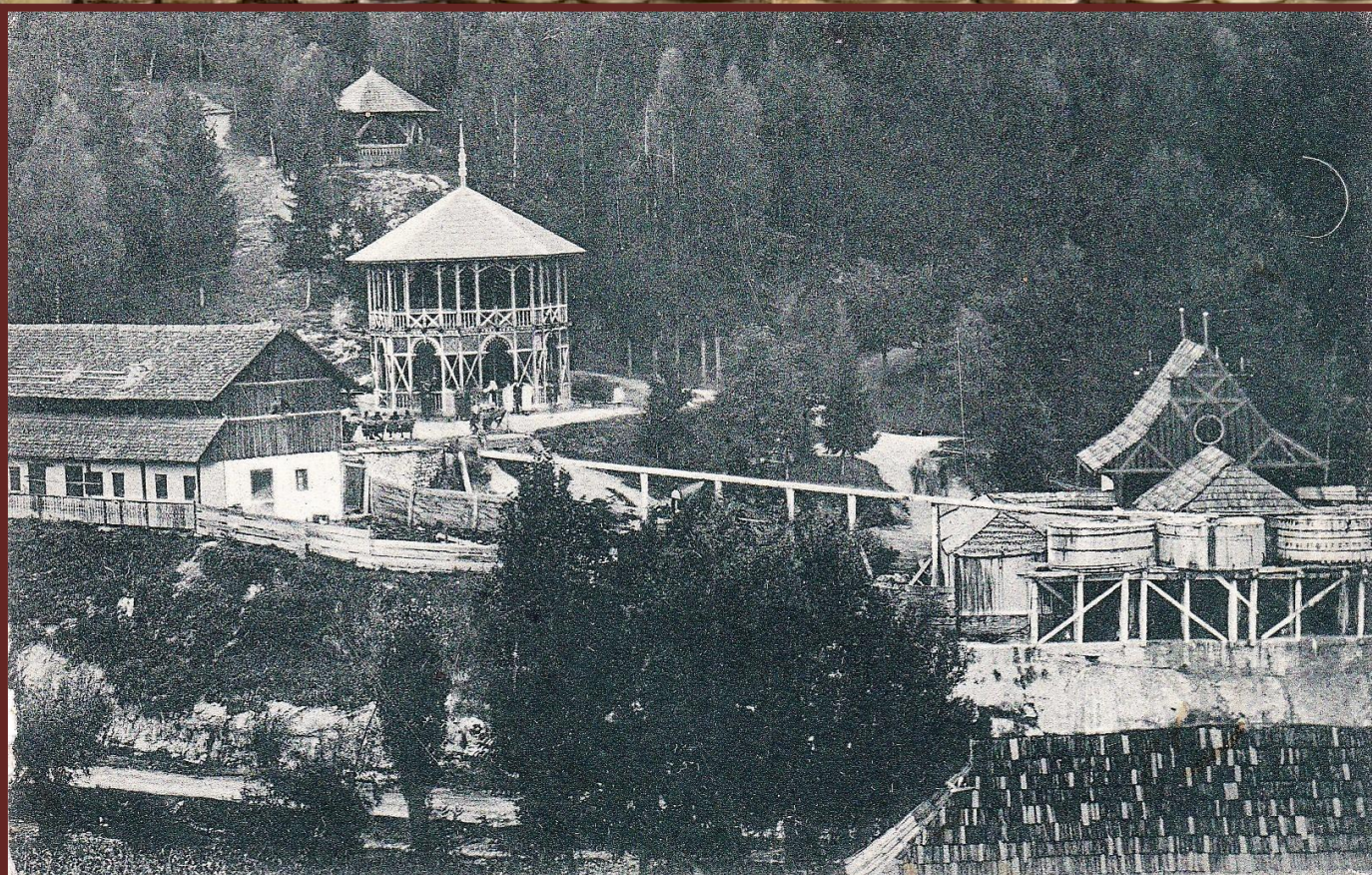
- A înzestrat Societatea Scriitorilor Români „în scopul clădirii unui Palat prevăzut cu toate facilitățile de trai pentru scriitori”.

- Casa Pensiilor „distribuie efectiv scriitorilor ajunși la o vârstă, numeroase pensii, prevăzute ca nicăeri într’altă țară și pentru minorități”.

La rândul său, L. Rebreanu notează că în cei zece ani de domnie a lui Carol al II-lea, „înfățișarea țării românești s’a schimbat din temelii”, înnoind sufletește și material România întregită. După un deceniu de restaurație, „românul privește lumea cu ochi mai lucizi, cu mai sănătoasă încredere în puterile sale creative și în viitorul neamului”. Carol al II-lea a înlăturat „zăzaniile care despărțeau, îndemnul regal a cimentat năzuințele care înfrățesc și astfel a dăruit națiunii un nou ideal spre a cărui împlinire să se îndrepte toate eforturile. [...] Un val de hărnicie se observă în cuprinsul țării dela un capăt la altul. Cu un asemenea suveran, Rebreanu credea că „Viitorul neamului, orice s-ar întâmpla, va fi salvat”. În viziunea autorului lui „Ion”, în cei zece ani de domnie, românii au fost cuprinși „de duhul muncii constructive”. Fiind la începutul celui de-Al Doilea Război Mondial, Rebreanu scrie: „Națiunile cele mai mari și mai civilizate sânt încăerate pe viață și pe moarte, iar încăerarea lor amenință să cuprindă toată lumea. Primejdiile ne pândesc din toate părțile. Cea mai mică nebăgare de seamă ar putea să aibă urmări nebănuite, mai ales pentru popoarele mici. Destinele lumii de mâine, destinul nostru al tuturor, se cumpănește în tropotele noului război care zguduie pământul din temelii”. Cuvinte profetice, valabile și astăzi.

Revistă sprijinită și finanțată de:
CONSILIUL LOCAL SÂNGEORZ-BĂI
CENTRUL CULTURAL „JUSTIN SOHORCA”
SÂNGEORZ-BĂI

ISSN 2285-8229
ISSN-L 2285-8229